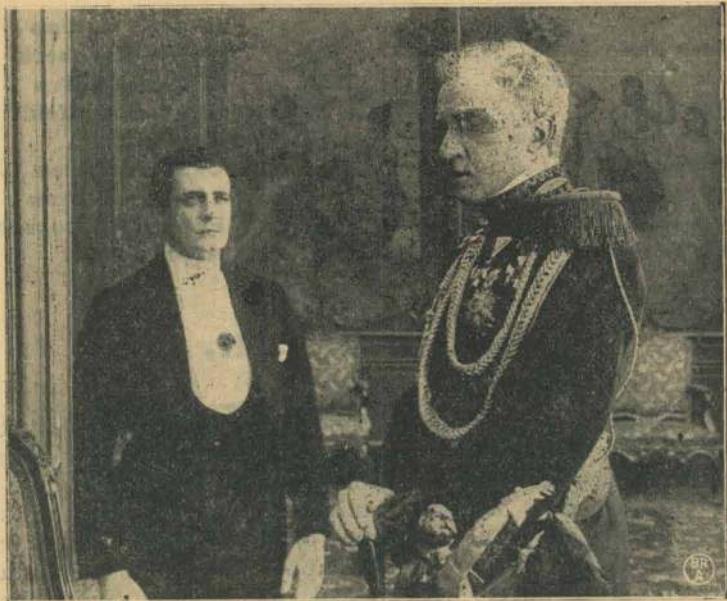

DET DANSKE FILMINSTITUTS BIBLIOTEK

FOLKETS VEN

**PROGRAMMER
CREDITS MM.**

FOLKETS VEN

SAMFUNDSSKUESPIL I 5 AKTER

AF

OLE OLSEN og SOPHUS MICHAËLIS

ISCENESAT AF

HOLGER-MADSEN

PERSONERNE:

Ernst Kamp, Typograf.....	Gunnar Tolnæs
Waldo Kamp, Smed.....	Svend Kornbeck
Kurt Kamp, Urmager.....	Holger-Madsen
Moderen	Clara Schønfeldt
Jonna, Waldos Hustru.....	Astrid Holm
Premierminister Truchs	Carl Lauritzen
Irene, hans Datter.....	Lilly Jacobsson
Redaktør Wender	Frederik Jacobsen
Redaktør Hilling	Adolf Jensen

Folkets Ven.

„Folkets Ven“ er et Indlæg i et af Øjeblikkets mest brændende Spørgsmaal: Det truende Verdens-Uvejr, der synes at trække op som den forfærdeligste af alle Verdenskrigens Følger. Europa staar foran en af Historiens farligste Kriser. Under vældige Tøbrud kommer Lavinerne i Skred. Under den totale Afslappelse og Opløsning, da alle Grænser bliver flydende, da det gamle Samfunds Herskere styrtes, og Troner skyldes over Ende, rører de underjordiske Kræfter paa sig, Hævn og Voldsinstinkten slaar ud i Flammer, der truer med at stikke hele det gamle Samfund i Brand. Alle de Undertrykte og Misfornøjede, alle Dybets Hævngerrige, alle den raa Tilintetgørelses Fanatikere gaar den røde Vej, som Krigen lige har anvist dem.

Saadanne Forsøg paa Verdensrevolution har været kendt til alle Tider. Fra Oldtidens store Slaveopstande, der truede Romerriget med Undergang, over de blodige Folkevandringer, gennem Middelalderens Bondeoprør, der brændte Adebens Gaarde, gaar Bølgen op til den store franske Revolution, der skrev Menneskerettighederne i Blod, til Kommunismens Rædselsdage i 1871 og nu til Bolshevikkernes røde Terror.

Den blodige Terrorisme er altsaa et gammelkendt Fænomen. Men dens skrämmende Spøgelse har, ligesom Verdenskrigen, antaget gigantiske Former som ingen Sinde før.

„Folkets Ven“ er et Indlæg i Striden om dette Problem: Gaar Menneskeheden i sin Frihedskamp virkelig frem gennem fredelig Udvikling og lovlige Fremskridt eller gennem voldelig Omstyrting af det bestaaende? Selve Historiens Gang synes at give Svaret. Selvtægtens blodige Revolutioner er at ligne ved vulkanske Udbrud, der kun lægger alt i Aske, hvorimod al sund og varig Udvikling alene former sig og foregaar i Kraft af selve Ideernes indre, sejrrige Magt. Kun i kortvarig Forvildelse og Desperation kan Ideers og Idealers Forkæmpere gribte til den røde Terror. Enhver Terrorismus hævner sig. Den forvandler Mennesker til Furier, ja til vilde Dyr; den tilintetgør Værdier i Flæng, ogsaa dem, der er Menneskeheden mest dyrebare. Har den raset ud, er der kun Tab at begræde, naar det redelige og retsindige Fremskridt genoptager det voldelig afbrudte Arbejde for Menneskehedens Frigørelse.

I en stræbsom Arbejder-Enkes Hjem er der opvokset tre Sønner, som Livet former til typiske Repræsentanter for selve den store, sociale Udviklingskamp, hvori vi alle lever.

Smeden Waldo knytter sig med hele sin iltre og hidige Sjæl til den revolutionære Underklasse-Bevægelse, hvis Brushoveder synes, at alt gaar for langsomt, og som

vivler om, at de herskende Klæsser nogen Sinde godvilligt
indrømmer Underklassen dens fulde, ligelige Ret. Fra
hans Haandværk stammer hans Lyst til helligere at være
Hammer end Ambolt. Han holder altid Fyr paa Hadets
Esse og venter utaalmodigt paa Øjeblikket til at smede
det nye Samfund.

I sin egen Broder tørner han sammen med en vidt-
forskellig Livsanskuelse. Ernst er blevet Typograf. Ogsaa
han præges af sin Livsstilling. Han har valgt at tjene Op-
lysningen. For ham er Kundskab og Forstaaelse den eneste
rette Vej. Kun den, der selv har skolet sin Tanke til at se
klart, kan lære andre at tænke og se. Han uddanner sig
ihærdigt gennem Selvstudium, han dygtiggør sin Tænkning
for at kunne vejlede sit Parti. Han arbejder ved et yderlig-
gaaende Blad, men ved den første Lejlighed, da dets Mænd
begaar Overgreb og truer med at tage sig selv til Rette
efter i bogstavelig Forstand at være blevet skyldet over
Ende af Magthaverne, gaar han resolut i mod Strømmen.
Han vil hindre sit Parti i at begaa den Dumhed at prædike
Vold mod de Herskende. Fanatikerne smider ham til Side,
men han viger ikke, hverken nu eller nogen Sinde, et
Haarsbred fra sin lige og retsindige Vej: at tale Under-
klassens Sag gennem lovlig Forhandling.

Den tredje Broder, Kurt, er en indesluttet Drømmer
og Grubler, der danner sig sin Samfundsopfattelse med
en Særlings forstokkede Stædighed. Han er Urmager og

ved fra sit Haandværk, hvad det er at rense de smaa Tand-
hjul, saa de atter kan gaa. Ogsaa Samfundsmaskineriet
er et Urværk, hvor det gælder om at finde Fejlen. Da han
fra alle Sider hører Regeringspartiets Fører, Premierminister
Truchs, angrebet og hadet som den værste Hemsko for
Fremskridtets Sag, faester han sit fanatiske Blik paa denne
„Fejl“ i det store Urværk og beslutter at rense Samfundet
for dets Fjende. Han opnaar Adgang til Ministerens Privat-
kabinet under Paaskud af at skulle regulere Palæets Ure
og gør et desperat Attentat paa den forhadte Fremskridts-
fjende. Han skyder ham lige i Hjertet, men rammer ham
ved et ironisk Tilfælde i hans Lommeur, der redder hans
Liv.

Attentatet stiller de to Brødre Ernst og Waldo i stejl
og skarp Konflikt. Smeden fler til Broderen, der nu er
Folkepartiets indflydelsesrige Fører, og opfordrer ham til
nu at bekende Kulør. Men Ernst kan aldrig billige dette
Forsøg paa gennem Mord og Drab at gavne de Undertryktes
Sag. Han afslaar energisk at tage Attentatstifteren i For-
svar, selv om det er hans egen Broder. Kurt føres i Fæng-
sel. Men Waldo undsiger Ernst, der i hans Øjne fra nu
af staar som en Judas, der har forraadt sit Parti og udleveret
sin egen Broder til Magthaverne Hævn og Straf.

Ernst lader sig ikke rokke. Han vedbliver i Rigs-
dagen ufortrødent at kæmpe for Reformer til Arbejdernes
Gavn. Premierministerens Datter, Irene, har med

voksende Beundring paa Afstand fulgt ham i denne Kamp. Nu, da Ernst aflægger hendes Fader et Besøg for at udtale sin Beklagelse over Attentatet, og da Irene viser Medynk med hans ulykkelige Broder i Fængselet og kærlig Deltagelse for hans Moder, der snart efter dør, lærer hun ham nærmere at kende. Betagen af hans rene og retsindige Karakter, af hans ranke Dygtighed og ubrødelige Loyalitet i Fremskridtskampen, knytter hun sin Skæbne saa fast til hans, at hun endog til sidst — paa Trods af sin Faders Ønsker — indgaar Ægteskab med ham.

Dette betragtes af Waldo og „Rebellerne“'s misfornøjede Parti som en aabenlys Besegling af et Komplot mellem Ernst og Kapitalisternes Overklasse. Fra nu af pønser de paa Hævn. Harmen mod „Overløberen“ stiger til Raseri, da Ernst kort efter af Kongen kaldes til en Plads i Ministeriet.

Nu samler „Rebellerne“ sig til et voldsomt Protestmøde. „Overløberen“ er undsagt paa Liv og Død. Til deres store Overraskelse tager han Handsken op og lover at staa til Regnskab for sine Handlinger paa selve dette Protestmøde. Han beroliger Irene, der i trofast Beundring staar ved hans Side: Jeg frygter ingen Fare — min Samvittighed er ren.

Paa Protestmødet værger han sig først mod den falske Beskyldning, at han skulde have solgt sig til Overklassen ved sit Giftermaal. Irenes Fader, der af sig selv er kommen

til Stede, bekræfter hans Ord: Han har taget Datteren fra ham, men ikke for Vindings Skyld. Nu bekender han, at han er stolt af denne Svigersøn, der har været Folket en uegennytig Ven og Fører.

Waldo og en Del af hans Kammerater er imidlertid trætte af at skulle spilde Tiden med Ord. De stormer bort for at „handle“. Ernst griber til det veltalende Middel for Tilhørerne at oprulle en Række Skildringer af Forskellen mellem Før og Nu: alle Reformerne og Forbedringerne i de Fattiges Kaar, alle de sociale Erobringer, Folket har gjort ad den lovlige Forhandlings Vej, Asyler, Skoler, Hygiejne, Børnebespisning, Alderdomsforsorg osv.

Med en Flok af sine Rebeller er Waldo stormet mod Fængselet for at befri først og fremmest Partiets Martyr, sin egen ulykkelige Broder. Fængselet aabner sine Porte for Smeden, der brøsigt kraever den stakkelt Fange udleveret. Til sin Forbavelse faar han sit Krav efterkommet. I Fængselets Ligkapel genser han den arme Kurt — som Lig. Han har gjort sit Regnskab op og fundet, at det ikke stemte. Han har sonet sin brødefulde Vildfarelse, at Blod og Vold og Drab nogen Sinde kan skabe et bedre Samfund.

En anden Flok af Rebellerne har samtidig hævnet sig paa selve „Overløberen“ ved at sprænge hans Hus i Luften. I yderste Øjeblik har Irene reddet sig selv og sine to Plejebørn. Den over Broderens Endeligt nedbøjede Waldo erfarer til sin yderligere Skam og Sorg, at de to uskyldige

Smaa, hvis Liv skulde være ofret, er hans egne, forladte Børn, som Irene har taget sig af efter deres Moders Død.

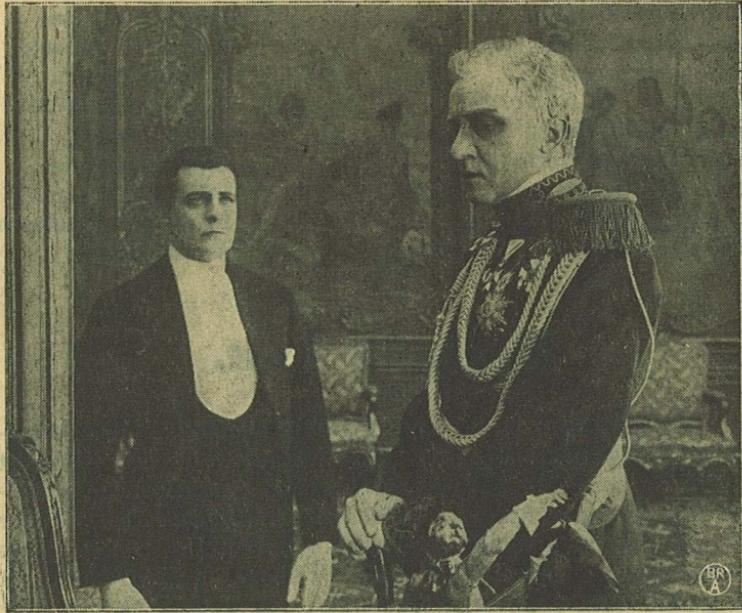
Paa selve Oprørets Afgrundsrand gyser Fanatikerne tilbage. Lunten til den røde Terror var allerede antændt. Der var lagt: Torpedo under Arken. Samfundet skulde være sprængt i Luften. Et Par Øjeblikke — og Borgerkrigens Rædsler havde taget Fart — Terrorismens røde Spøgelse havde begyndt sin Helvedesdans.

Enhver, som i de seneste Tider har gyst ved Efterretningen om, at den lurende Verdensbrand slikkede mod vore Grænser, maa være med til at slukke de truende Gnister, at kvæle Baalet i Fødselen. Under den store franske Revolution hed „Folkets Ven“ Marat — Kirurgen, som brugte Guillotinen til Operationskniv. Den sande Folkets Ven bruger hverken Guillotine eller Maskingevar. Han afskyr Borgerkrig som Menneskehedens sørgeligste Forvildelse. Han tror alene paa den ublодige Revolution — Udvikling og Fremskridt ad Lovens og Retfærdighedens fredelige Veje.

Sophus Michaëlis.

1088.

FOLKETS VEN

©

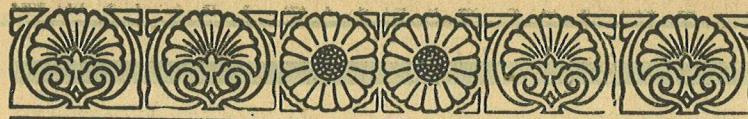
SAMFUNDSSKUESPIL I 5 AKTER

AF

OLE OLSEN og SOPHUS MICHAËLIS

ISCENESAT AF

HOLGER-MADSEN

PERSONERNE:

Ernst Kamp, Typograf	Gunnar Tolnæs
Waldo Kamp, Smed..	Svend Kornbeck
Kurt Kamp, Urmager.	Holger-Madsen
Moderen	Clara Schønfeldt
Jonna, Waldos Hustru	Astrid Holm
Premierminister Truchs	Carl Lauritzen
Irene, hans Datter	Lilly Jacobsson
Redaktør Wender	Frederik Jacobsen
Redaktør Hilling	Adolf Jensen

Folkets Ven.

"Folkets Ven" er et Indlæg i et af Øjeblikkets mest brændende Spørgsmaal: Det truende Verdensuvejr, der synes at trække op som den forfærdeligste af alle Verdenskrigens Følger. Europa staar foran en af Historiens farligste Kriser. Under vældige Tøbrud kommer Lavinerne i Skred. Under den totale Atslappelse og Opløsning, da alle Grænser bliver flydende, da det gamle Samfunds Herskere styrtes, og Troner skyldes over Ende, rører de underjordiske Kræfter paa sig, Hævn og Voldsinstinkter slaar ud i Flammer, der truer med at stikke hele det gamle Samfund i Brand. Alle de Undertrykte og Misforøjede, alle Dybets Hævngerrige, alle den raa Tilintetgørelsels Fanatikeregaard den røde Vej, som Krigens lige har anvist dem.

Saadanne Forsøg paa Verdensrevolution har været kendt til alle Tider. Fra Oldtidens store Slaveopstände, der truede Romerriget med Undergang, over de blodige Folkevandringer, gennem Middelalderens Bondeoprør, der brændte Adelens Gaarde, gaar Bølgen op til den store franske Revolution, der skrev Menneskerettighederne i Blod, til Kommunismens Rædselsdage i 1871 og nu til Bolshevikernes røde Terror.

Den blodige Terrorismus er altsaa et gammelkendt Fænomen. Men dens skræmmende Spøgelse har, ligesom Verdenskrigen, antaget gigantiske Former som ingen Sindne før.

"Folkets Ven" er et Indlæg i Striden om dette Problem: Gaar Menneskeheden i sin Frihedskamp virkelig frem gennem fredelig Udvikling og lovlige Fremskridt eller gennem voldelig

BR
A

Omstyrtning af det bestaaende? Selve Historiens Gang synes at give Svaret. Selvtægtens blodige Revolutioner er at ligne ved vulkanske Udbryd, der kun lægger alt i Aske, hvorimod al sund og varig Udvikling alene former sig og foregaar i Kraft af selve Ideernes indre, sejrrige Magt. Kun i kortvarig Forvildelse og Desperation kan Ideers og Idealers Forkæmpere grieve til den røde Terror. Enhver Terrorismus hævner sig. Den forvandler Mennesker til Furier, ja til vilde Dyr; den tillægger Værdier i Flæng, ogsaa dem, der er Menneskeheden mest dyrebare. Har den raset ud, er der kun Tab at begrænde, naar det redelige og retsindige Fremskridt genoptager det voldelig afbrudte Arbejde for Menneskehedens Frigørelse.

I en stræbsom Arbejder-Enkes Hjem er der opvokset tre Sønner, som Livet former til typiske Repræsentanter for selve den store, sociale Udviklingskamp, hvori vi alle lever.

Smeden Waldo knytter sig med hele sin iltre og hidlige Sjæl til den revolutionære Underklasse-Bevægelse, hvis Brusshoveder synes, at alt gaar for langsomt, og som tvivler om, at de herskende Klasser nogen Sinde godvilligt indrømmer Underklassen dens fulde, ligelige Ret. Fra hans Haandværk stammer hans Lyst til hellere at være Hammer end Ambolt. Han holder altid Fyr paa Hadets Esse og venter utaalmodigt paa Øjeblikket til at smede det nye Samfund.

I sin egen Broder tørner han sammen med en vidtorskellig Livsanskuelse. Ernst er bleven Typograf. Ogsaa han præges af sin Livsstilling. Han har valgt at tjene Oplysningen. For ham er Kundskab og Forstaaelse den eneste rette Vej. Kun den, der selv har skolet sín Tanke til at se klart, kan lære andre at tænke og se. Han uddanner sig ihærdigt gennem Selvstudium, han dygteriggør sin Tænkning for at kunne vejlede sit Parti. Han arbejder ved et yderliggaaende Blad, men ved den første Lejlighed, da dets Mænd begaar Overgrep og truer med at tage sig selv til Rette efter i bogstavelig Forstand at være blevet skyldet over Ende af Magthaverne, gaar han resolut imod Strømmen. Han vil hindre sit Parti i at begaa den Dumhed at prædike Vold mod de Herskende. Fanatikerne smider ham til Side, men han viger ikke, hverken nu eller nogen Sinde, et Haarsbred fra sin lige og retsindige Vej: at tale Underklassens Sag gennem lovlig Forhandling.

Den tredje Broder, Kurt, er en indesluttet Drømmer og Grubler, der danner sig sin Samfundsopfattelse med en Særlings forstokkede Stædighed. Han er Urmager og ved fra sit Haandværk, hvad det er at rense de smaa Tandhjul, saa de atter kan gaa. Ogsaa Samfundsmaskineriet er et Urværk, hvor det gælder om at finde Fejlen. Da han fra alle Sider hører Regeringspartiets Fører, Premierminister Truchs, angrebet og hadet som den værste Hemsko for Fremskridtets Sag, fæster han sit fanatiske Blik paa denne „Fejl“ i det store

Urværk og beslutter at rense Samfundet for dets Fjende. Han opnaar Adgang til Ministerens Privatkabinet under Paaskud af at skulle regulere Palæets Ure og gør et desperat Attentat paa den forhadte Fremskridtsfjende. Han skyder ham lige i Hjertet, men rammer ham ved et ironisk Tilfælde i hans Lommeur, der redder hans Liv.

Attentatet stiller de to Brødre Ernst og Waldo i stejl og skarp Konflikt. Smeden iler til Broderen, der nu er Folkepartiets indflydelsesrige Fører, og opfordrer ham til nu at bekende Kulør. Men Ernst kan aldrig billige dette Forsøg paa gennem Mord og Drab at gavne de Undertryktes Sag. Han afslaar energisk at tage Attentatslisteren i Forsvar, selv om det er hans egen Broder. Kurt føres i Fængsel. Men Waldo undsiger Ernst, der i hans Øjne fra nu af staar som en Judas, der har forraadt sit Parti og udleveret sin egen Broder til Magthavernes Hævn og Straf.

Ernst lader sig ikke rokke. Han vedbliver i Rigsdagen ufortrødent at kæmpe for Reformer til Arbejdernes Gavn. Premierministerens Datter, Irene, har med voksende Beundring paa Afstand fulgt ham i denne Kamp. Nu, da Ernst aflægger hendes Fader et Besøg for at udtale sin Beklagelse over Attentatet, og da Irene viser Medynk med hans ulykkelige Broder i Fængselet og kærlig Deltagelse for hans Moder, der snart efter dør, lærer hun ham nærmere at kende. Betagen af hans rene og retsindige Karakter, af hans ranke Dygtighed

og ubrødelige Loyalitet i Fremskridtskampen, knytter hun sin Skæbne saa fast til hans, at hun endog til sidst — paa Trods af sin Faders Ønsker — indgaar Ægteskab med ham.

Dette betragtes af Waldo og „Rebellerne“'s misfornøjede Parti som en aabenlys Besegling af et Komplot mellem Ernst og Kapitalisternes Overklasse. Fra nu af pønser de paa Hævn. Harmen mod „Overløberen“ stiger til Raseri, da Ernst kort efter af Kongen kaldes til en Plads i Ministeriet.

Nu samler „Rebellerne“ sig til et voldsomt Protestmøde. „Overløberen“ er undsagt paa Liv og Død. Til deres store Overraskelse tager han Handsken op og lover at staa til Regnskab for sine Handlinger paa selve dette Protestmøde. Han beroliger Irene, der i trofast Beundring staar ved hans Side: Jeg frygter ingen Fare — min Samvittighed er ren.

Paa Protestmødet værger han sig først mod den falske Beskyldning, at han skulde have solgt sig til Overklassen ved sit Giftermaal. Irenes Fader, der af sig selv er kommen til Stede, bekræfter hans Ord: Han har taget Datteren fra ham, men ikke for Vindings Skyld. Nu bekender han, at han er stolt af denne Svigersøn, der har været Folket en uegennytig Ven og Fører.

Waldo og en Del af hans Kammerater er imidlertid trætte af at skulle spilde Tiden med Ord. De stormer bort for at „handle“. Ernst griber til det veltalende Middel for Tilhørerne at oprulle en Række Skildringer af Forskellen mellem før og

nu: alle Reformerne og Forbedringerne i de Fattiges Kaar, alle de sociale Erobringer, Folket har gjort ad den lovlige Forhandlings Vej, Asyler, Skoler, Hygiejne, Børnebespisning, Alderdomsforsorg o. s. v.

Med en Flok af sine „Rebeller“ er Waldo stormet mod Fængselet for at befri først og fremmest Partiets Martyr, sin egen ulykkelige Broder. Fængseletaabner sine Porte for Smeden, der brøsigt kræver den stakkels Fange udleveret. Til sin Forbavelse faar han sit Krav efterkommet. I Fængselets Ligkapel genser han den arme Kurt — som Lig. Han har gjort sit Regnskab op og fundet, at det ikke stemte. Han har sonet sin brødefulde Vildfarelse, at Blod og Vold og Drab nogen Sinde kan skabe et bedre Samfund.

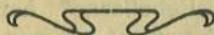
En anden Flok af „Rebellerne“ har samtidig hævnet sig paa selve „Overløberen“ ved at sprænge hans Hus i Luften. I yderste Øjeblik har Irene reddet sig selv og sine to Plejebørn. Den over Broderens Endeligt nedbøjede Waldo erfarer til sin yderligere Skam og Sorg, at de to uskyldige Smaa, hvis Liv skulde været ofret, er hans egne, forladte Børn, som Irene har taget sig af efter deres Moders Død.

Paa selve Oprørets Afgrundsrand gyser Fanatikerne tilbage. Lunten til den røde Terror var allerede antændt. Der var lagt Torpedo under Arken. Samfundet skulde være sprængt i Luften. Et Par Øjeblikke — og Borgerkrigens Rædsler havde taget Fart — Terrorismens røde Spøgelse havde begyndt sin Helvedesdans.

Enhver, som i de seneste Tider har gyst ved Efterretningen om at den lurende Verdensbrand slikkede mod vore Grænser, maa være med til at slukke de truende Gnister, at kvæle Baalet i Fødselen. Under den store franske Revolution hed „Folkets Ven“ Marat — Kirurgen, som brugte Guillotinen til Operationskniv. Den sande Folkets Ven bruger hverken Guillotine eller Maskingevær. Han afskyr Borgerkrig som Menneskehedens sørgeligste Forvildelse. Han tror alene paa den ublodige Revolution — Udvikling og Fremskridt ad Lovens og Retfærdighedens fredelige Veje.

Sophus Michaëllis.

Folkets Ven

Samfundsskuespil i 5 Akter

af

Ole Olsen og Sophus Michaëlis

Iscenesat af Holger-Madsen

PERSONERNE :

Ernst Kamp, Typograf	Gunnar Tolnæs
Waldo Kamp, Smed	Svend Kornbeck
Kurt Kamp, Urmager	Holger-Madsen
Moderen	Clara Schønfeldt
Jonna, Waldos Hustru	Astrid Holm
Premierminister Truchs	Carl Lauritzen
Irene, hans Datter	Lilly Jacobsson
Redaktør Wender	Frederik Jacobsen
Redaktør Hilling	Adolf Jensen

»Folkets Ven« er et Indlæg i et af Øjeblikkets mest brændende Spørgsmaal: Det truende Verdensuvejr, der synes at trække op som den forfærdeligste af alle Verdenskrigens Følger. Europa staar foran en af Historiens farligste Kriser. Under vældige Tøbrud kommer Lavinerne i Skred. Under den totale Afslappelse og Opløsning, da alle Grænser bliver flydende, da det gamle Samfunds Herskere styrtes, og Troner skylles over Ende, rører de underjordiske Kræfter paa sig. Hævn og Voldsinstinkter slaar ud i Flammer, der truer med at stikke hele det gamle Samfund i Brand. Alle de Undertrykte og misfornøjede, alle Dybets Hævngerrige, alle den raa Tilintetgørelsels Fanatikeregaard den røde Vej, som Krigen lige har anvist dem.

Saadanne Forsøg paa Verdensrevolution har været kendt til alle Tider. Fra Oldtidens store Slaveopstande, der truede Romerriget med Undergang, over de blodige Folkevandringer, gennem Middelalderens Bondeoprør, der brændte Adelens Gaarde,gaard Bølgen op til den store

franske Revolution, der skrev Menneskerettighederne i Blod, til Kommunismens Rædselsdage i 1871 og nu til Bolshevikernes røde Terror.

Den blodige Terrorismus er altsaa et gammelkendt Fænomen. Men dens skræmmende Spøgelse har, ligesom Verdenskrigen, antaget gigantiske Former som ingen Sidne før.

»Folkets Ven« er et Indlæg i Striden om dette Problem: Gaar Menneskeheden i sin Frihedskamp virkelig frem gennem fredelig Udvikling og lovlige Fremskridt eller gennem voldelig Omstyrting af det bestaaende? Selve Historiens Gang synes at give Svaret. Selvægtens blodige Revolutioner er at ligne ved vulkanske Udbrud, der kun lægger alt i Aske, hvorimod al sund og varig Udvikling alene former sig og foregaar i Kraft af selve Ideernes indre, sejrrige Magt. Kun i kortvarig Forvildelse og Desperation kan Ideers og Idealers Forkæmpere gibe til den røde Terror. Enhver Terrorismus hævner sig. Den forvandler Mennesker til Furier, ja til vilde Dyr; den tilintetgør Værdier i Flæng, ogsaa dem der er Menneskeheden mest dyrebare. Har den raset ud, er der kun Tab at begrænde, naar det redelige og retsindige Fremskridt genoptager det voldelig afbrudte Arbejde for Menneskehedens Frigørelse.

I en stræbsom Arbejder-Enkes Hjem er der opvokset tre Sønner, som Livet former til typiske Repræsentanter for selve den store, sociale Udviklingskamp, hvori vi alle lever.

Smeden Waldo knytter sig med hele sin iltre og hidige Sjæl til den revolutionære Underklasse-Bevægelse, hvis Brushoveder synes, at alt gaar for langsomt, og som tvivler om, at de herskende Klasser nogensinde godvilligt indrømmer Underklassens dens fulde, ligelige Ret. Fra hans Haandværk stammer hans Lyst til hellere at være Hammer end Ambolt. Han holder altid Fyr paa Hadets Esse og ventet utaalmodigt paa Øjeblifikket til at smede det nye Samfund.

I sin egen Broder tørner han sammen med en vidforskellig Livsanskuelse. Ernst er blevet Typograf. Ogsaa han præges af sin Livsstilling. Han har valgt at tjene Oplysningen. For ham er Kundskab og Forstaelse den eneste rette Vej. Kun den, der selv har skolet sin Tanke til at se klart, kan lære andre at tænke og se. Han uddanner sig ihærdigt gennem Selvstudium, han dygtiggør sin Tænkning for at kunne vejlede sit Parti. Han arbejder ved et yderliggaaende Blad, men ved den første Lejlighed, da dets Mænd begaar Overgreb og truer med at tage sig selv til Rette efter i bogstavelig Forstand at være blevet skyldet over Ende af Magthaverne, gaar han resolut imod Strømmen. Han vil hindre sit Parti i at begaa den Dumhed at prædike Vold imod de Herskende. Fanatikerne smider ham til Side, men han viger ikke, hverken nu eller nogensinde, et Haarsbred fra sin lige og retsindige Vej; at tale Underklassens Sag gennem lovlig Forhandling.

Den tredje Broder, Kurt, er en indesluttet Drømmer og Grubler, der danner sig sin Samfundsopfattelse med en Særlings forstokkede Stædighed. Han er Urmager og ved fra sit Haandværk, hvad det er at rense de smaa Tandhjul, saa de etter kan gaa. Ogsaa Samfunds-maskineriet er et Urværk, hvor det gælder om at finde Fejlen. Da han fra alle Sider hører Regeringspartiets Fører, Premierminister Truchs, angrebet og hædet som den værste Hemsko for Fremskridtets Sag, fæster han sit fanatiske Blik paa denne »Fejk« i det store Urærk og beslutter at rense Samfundet for dets Fjende. Han opnaar Adgang til Ministerens Privatkabinet under Paaskud af at skulle regulere Palæets Ure og gør et desperat Attentat paa den forhadte Fremskridtsfjende. Han skyder ham lige i Hjertet, men rammer ham ved et ironisk Tilfælde i hans Lommeur, der redder hans Liv.

Attentatet stiller de to Brodre Ernst og Waldo i stejl og skarp Konflikt. Smeden iles til Broderen, der nu er Folkepartiets indflydelsesrige Fører, og opfordrer ham til nu at bekende Kulør. Men Ernst kan aldrig billige dette Forsøg paa gennem Mord og Drab at gavne de Undertryktes Sag. Han afslaar energisk at tage Attentatsstifteren i Forsvar, selv om det er hans egen Broder. Kurt føres i Fængsel. Men Waldo undsiger Einst, der i hans Øjne fra nu af staar som en Judas, der har forraadt sit Parti og udleveret sin egen Broder til Magthaverne Hævn og Straf.

Ernst lader sig ikke rokke. Han vedbliver i Rigsdagen ufortrødent at kæmpe for Reformer til Arbejdernes Gavn. Premierministerens Datter, Irene, har med voksende Beundring paa Afstand fulgt ham i denne Kamp. Nu, da Ernst aflægger hendes Fader et Besøg for at udtale sin Beklagelse over Attentatet, og da Irene viser Medynk med hans ulykkelige Broder i Fængselet og kærlig Deltagelse for hans Moder, der snart efter dør, lærer hun ham nærmere at kende. Betagen af hans rene og retsindige Karakter, af hans ranke Dygtighed og ubrydelige Loyalitet i Fremskridtskampen, knyter hun sin Skæbne saa fast til hans, at hun endog til sidst — paa Trods af sin Faders Ønsker — indgaar Ægteskab med ham.

Dette betragtes af Waldo og »Rebellerne« misfornøjede Parti som en aabenlys Besegling af et Komplot mellem Ernst og Kapitalistenes Overklasse. Fra nu af pønser de paa Hævn. Harmen mod »Overløberen« stiger til Raseri, da Ernst kort efter af Kongen kaldes til en Plads i Ministeriet.

Nu samler »Rebellerne« sig til et voldsomt Protestmøde. »Overløberen« er undsagt paa Liv og Død. Til deres store Overraskelse tager han Handsken op og lover at staa til Regnskab for sine Handlinger paa selve dette Protestmøde. Han beroliger Irene, der i trofast Beundring staar ved hans Side: Jeg frygter ingen Fare — min Samvittighed er ren.

Paa Protestmødet værger han sig først mod den falske Beskyldning, at han skulde have solgt sig til Overklassen ved sit Giftermaal. Irenes Fader, der af sig selv er kommen til Stede, bekræfter hans

Ord: Han har taget Datteren fra ham, men ikke for Vindings Skyld. Nu bekender han, at han er stolt af denne Svigersøn, der har været Folket en uegennytig Ven og Fører.

Waldo og en Del af hans Kammerater er imidlertid trætte af at skulle spilde Tiden med Ord. De stormer bort for at »handle«. Ernst grüber til det veltalende Middel for Tilhørerne at oprulle en Række Skildringer af Forskellen mellem før og nu: alle Reformerne og Forbedringerne i de Fattiges Kaar, alle de sociale Erobringer, Folket har gjort ad den lovlige Forhandlings Vej, Asyler, Skoler, Hygiejne, Børnebespisning, Alderdomsforsorg o. s. v.

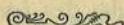
Med en Flok af sine »Rebeller« er Waldo stormet mod Fængselet for at befri først og fremmest Partiets Martyr, sin egen ulykkelige Broder. Fængseletaabner sine Porte for Smeden, der brøsigt kræver den stakkels Fange udleveret. Til sin Forbavelse faar han sit Krav efterkommet. I Fængselets Ligkapel genser han den arme Kurt — som Lig. Han har gjort sit Regnskab op og fundet, at det ikke stemte. Han har sonet sin brødefulde Vildfarelse, at Blod og Vold og Drab nogen Sinde kan skabe et bedre Samfund.

En anden Flok af »Rebellerne« har samtidig hævnet sig paa selve »Overløberen« ved at sprænge hans Hus i Luften. I yderste Øjeblik har Irene reddet sig selv og sine to Plejebørn. Den over Broderens Endeligt nedbøjede Waldo erfarer til sin yderlige Skam og Sorg, at de to uskyldige Smaa, hvis Liv skulde være ofret, er hans egne, forladte Børn, som Irene har taget sig af efter deres Moders Død.

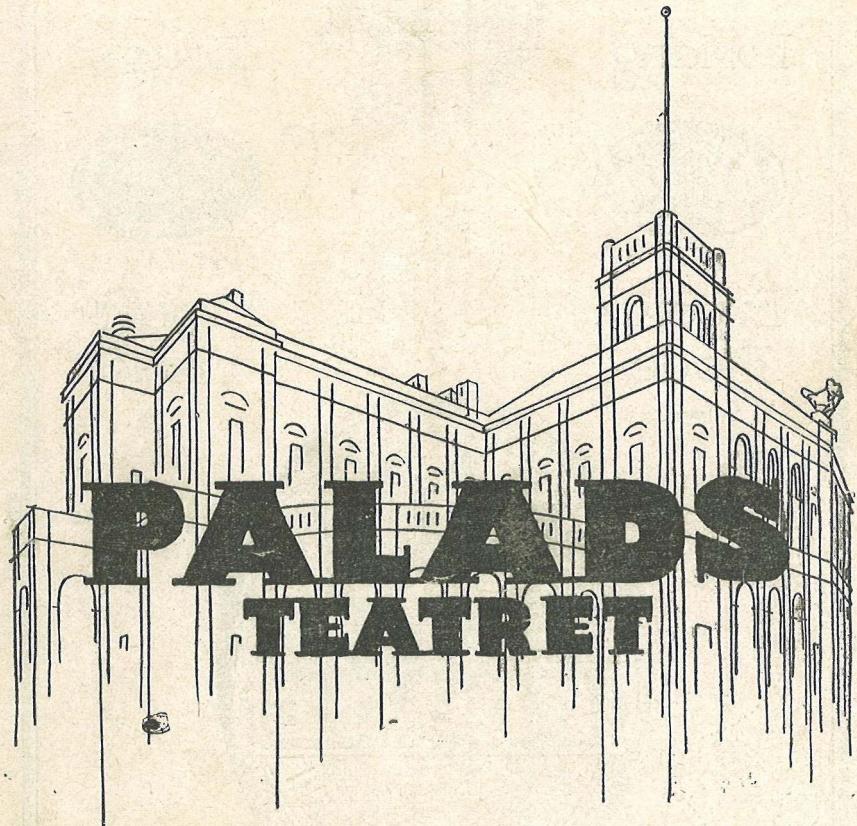
Paa selve Oprørets Afgrundsrand gyser Fanatikerne tilbage, Lunten til den røde Terror var allerede antændt. Der var lagt Torpedo under Arken. Samfundet skulde være sprængt i Luften. Et Par Øjeblikke — og Borgerkrigens Rædsler havde taget Fart — Terrormens røde Spøgelse havde begyndt sin Helvedesdans.

Enhver, som i de seneste Tider har gyst ved Efterretningen om, at den lurenende Verdensbrand slikkede mod vore Grænser, maa være med til at slukke de truende Gnister, at kvæle Baalet i Fødselen. Under den store franske Revolution hed »Folkets Ven« Marat — Kirurgen, som brugte Guillotinen til Operationskniv. Den sande Folkets Ven bruger hverken Guillotine eller Maskingevær. Han afskyr Borgerkrig som Menneskehedens sørgetligste Vildfarelse. Han tror alene paa den ublodige Revolution — Udvikling og Fremskridt ad Lovens og Retfærdighedens fredelige Veje.

Sophus Michaëlis.

PROGRAM

1749

SÆSON 1918

Dyrlægekontrol og Lægefilsyn

AKTIESELSKABET

KJØBENHAVNS
MEJERI

Forlang

Brug

Export
Fløde.

Export
Fløde.

Forhandles i alle Mejeriudsalg.

I sin egen Interesse bedes Publikum indtage deres
Pladser i Salen inden Forestillingens Begyndelse

PROGRAM

Forestillingen begynder **præcis Kl. 7¹/₂.**

FOLKETS VEN

Samfundsskuespil i 5 Akter

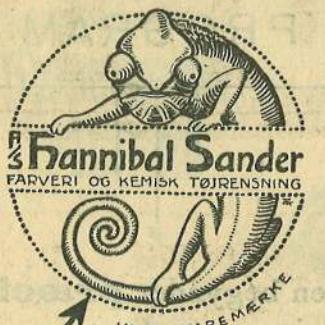
Iscencesat af HOLGER-MADSEN

Et Kvarters Pause

Musiken arrangeret af Steen-Jensen.

I Pausen og efter Forestillingen finder Servering Sted i
Restaurationen i Stuen og paa I. Sal.
Bestil Bord ved Forestillingens Begyndelse.
Smørrebrød kan forudbestilles hos Tjeneren.

HECTOR FODTØJ

Hannibal Sander
FARVERI OG KEMISK TØJRENSNING
INDR. VAREMÆRKE

Farveri
kemisk
Tøjrensnings-
Établissement
og
Dampvaskeri
Grundlagt 1812.
Fabrikens Telefon Numre
SØBORG 31-60-61

Filialer overalt i København,
Hovedtelefon 4839.

Efter Pausen

Optræden af
den russiske Violinist
Michailow

PROGRAM:

Chopin Auer: Nocturne.
Pugnani Kreisler: Preludium
og Allegro.
Tevadar Naschez: Ungarsk
Dans.

Louis Jørgensen.

Buntmager

Frederiksbergg. 19

Telf. Byen 7814

Orientalsk Tæppelager

Raadhusplads 77

Største Lager i Skandinavien af

Ægte orientalske samt europæiske
Gulvtæpper

Divantæpper, Gardiner, Portierer,
Kurvemøbler etc.

Se vor Udstilling (i Bazarbygningen) ved Frihedsstøtten

Musik-Program.

Under Ledelse af Kapelmester STEEN-JENSEN
spiller Orkestret:

C. M. von Weber: Jubel Ouverture.

Efter Pausen:

Max Heinecke: Exotisk Marsch.

• MODES •

Ella Larsen
8 KONGENS NYTORV 8

Fineste
Toiletartikler

Parfumerie

„Bristol“ Frederiksbergg. 40

(E. Christophersen)
Telefon 9355

Børster
Kamme
Spejle etc.

Bijouterie

Lædervarer

Program.

Foraar i Japan.

Glimrende Optagelser af den japanske Flora.

Wendelbyes Sko trykker.

Lystspil.

S. MADSEN'S

HESTEHANDEL

VESTERBROGADE 66

— (FORH. GL. KONGEVEJ 4) —

Stadig gode, saavel svære som lette Heste af
forskellig Størrelse paa Stald. Kredit efter
Aftale.

TELEFON CENTRAL 5027

Brillanter

Smykker og Ringe.
Guld- og Platin-Armbaand, Ure,
Sølvserviceer. Miniaturmalerier. Broneer.
Porcellæner. — Billigst i Byen.
1, Skouborgade 1,
Antikvitetshandelen.

FOLKETS VEN.

Samfundsskuespil i 5 Akter.

PERSONERNE:

Ernst Kamp, Typograf.....	Gunnar Tolnæs.
Waldo Kamp, Smed.....	Svend Kornbeck.
Kurt Kamp, Urmager.....	Holger-Madsen.
Moderen.....	Clara Schønfeldt.
Jonna, Waldos Hustru	Astrid Holm.
Premierminister Truchs.....	Carl Lauritzen.
Irene, hans Datter	Lilly Jacobsson.
Redaktør Wender.....	Frederik Jacobsen.
Redaktør Hilling.....	Adolf Jensen.

Sælg Deres Klude

direkte til Lager, Strikkede Uldklude, alle Slags Klude, Skräderlapper, Shirtingslapper. Militærslapper, Staniol, Vinkapsler, gammelt Jern, Flasker, Aviser samt alle Metaller købes til højeste Pris. **Afhentes gratis overalt.**

**„Pakhuset“, Telf. Vester
H. P. Hansen. 5082 x. Oehlenschlägersgade 42.**

HECTOR FODTØJ

„Folkets Ven“ er et Indlæg i et af Øjeblikkets mest brændende Spørgsmaal: Det truende Verdens-Uvejr, der synes at trække op som den farligste af alle Verdenskrigens Følger. Europa staar foran en af Historiens farligste Kriser. Under vældige Tøbrud kommer Lavinerne i Skred. Under den totale Afslappelse og Opløsning, da alle Grænser bliver flydende, da det gamle Samfunds Herskere styrtes, og Troner skylles over Ende, rører de underjordiske Kræfter paa sig, Hævn og Voldsinstinkter slaar ud i Flammer, der truer med at stikke hele det gamle Samfund i Brand. Alle de Undertrykte og Misfornøjede, alle Dybets Hævngerrige, alle den raa Tilintetgørelsес Fanatikere gaar den røde Vej, som Krigen lige har anvist dem.

Spædanne Forsøg paa Verdensrevolution har været kendt til alle Tider. Fra Oldtidens store Slaveopstande, der truede Romerriget med Undergang, over de blodige Folkevandringer, gennem Middelalderens Bondoprør, der brændte Adelens Gaarde, gaar Bøl-

Louis Jørgensen

Buntmager

Frederiksbergg. 19

Telf. Byen 7814

Lager af Skindkaaber

Pelsvarer modtages til Opbevaring

Københavns Specialforretning i
Forlov-elses-ringe
 GRUNDLAGT 1880

Th. Halgreen Juvelér og
 GULD-SØLV
GOTHERSGADE 34
 (LIGE FOR REGNEGADE)

Bryllups-
 Jubilæums-
 Daabs- og Fest-
 Th. Halgreen, Gothersgade 34
 (LIGE FOR REGNEGADE)

Konfir-
 mations-
Gaver
 Th. Halgreen, Gothersgade 34
 (LIGE FOR REGNEGADE)

gen op til den store, franske Revolution, der skrev Menneskerettighederne i Blod, til Kommunismens Rædselsdage i 1871 og nu til Bolschevikernes røde Terror.

Den blodige Terrorismus er altsaa et gammelkendt Fænomen. Men dens skrämmende Spøgelse har, ligesom Verdenskrigen, antaget gigantiske Former som ingen Sidne før.

„Folkets Ven“ er et Indlæg i Striden om dette Problem: Gaar Menneskeheden i sin Frihedskamp virkelig frem gennem fredelig Udvikling og lovlige Fremskridt eller gennem voldelig Omstyrting af det bestaaende? Selve Historiens Gang synes at give Svaret. Selvtægtens blodige Revolutioner er at ligne ved vulkanske Udbrud, der kun lægger alt i Aske, hvorimod al sund og varig Udvikling alene former sig og foregaar i Kraft af selve Ideernes indre, sejrlige Mægt. Kun i kortvarig Forvildelse og Desperation kan Ideers og Idealers Forkæmpere gribte til den røde Terror. Enhver Terrorismus hævner sig. Den forvandler Mennesker til Furier,

HECTOR FODTØJ

ja til vilde Dyr; den tilintetgør Værdierne i Flæng, ogsaa dem, der er Menneskeheden mest dyrebare. Har den raset ud, er der kun Tab at begræde, naar det redelige og retsindige Fremskridt genoptager det voldelig afbrudte Arbejde for Menneskehedens Frigørelse.

I en stræbsom Arbejder-Enkes Hjem er opvokset tre Sønner, som Livet former til typiske Repræsentanter for selve den store, sociale Udviklingskamp, hvori vi alle lever.

Smeden Waldo knytter sig med hele sin iltre og hidige Sjæl til den revolutionære Underklasse-Bevægelse, hvis Brushoveder synes, at alt gaar for langsomt, og som tvivler om, at de herskende Klassen nogensinde godvilligt indrømmer Underklassen dens fulde, ligelige Ret. Fra hans Haandværk stammer hans Lyst til hellere at være Hammer end Ambolt. Han holder altid Fyr paa Hadets Esse øg venter utsaamligdig paa Øjeblikket til at smede det nye Samfund.

Waldemar Larsen

Vesterbrogade 56, Stue og Mezz.
 vis a vis den kgl. Skydebane.

**Alltid fikse Ryheder i
 Damekonfektion.**

Telf. Vester 4656 med Omstilling til samtl. Afdelinger

Louis Jørgensen
 Buntmager
Frederiksbergg. 19
 Telf. Byen 7814

Stort Låger af alle Skindarter
Reparationer udføres

C. B. MØLLER & Co.s

Cigarer - Cigaretter

Cigarillos - Tobakker

faas hos d'Herr Handlende
samt Østergade 1 og Østerbrogade 27

Olga Svendsen
og Stribolt
paa Husqvarna
Symaskine.

Husqvarna

syer i de tykkeste Stoffer.

Over 40,000 Maskiner i Danmark.
Leveret til Hoffet, Regeringen,
Københ. Kommune, Aarhus Kom-
mune, samtlige Teatres Skrädder-
sale, de største Modemagasiner osv.

Holmens Kanal 3,

Telefoner 1876 — 10822.

I sin egen Broder tørner han sammen med en vidtforskellig Livsanskuelse. Ernst er blevet Typograf. Ogsaa han præges af sin Livsstilling. Han har valgt at tjene Oplysningen. For ham er Kundskab og Forstaelse den eneste rette Vej. Kun den, der selv har skolet sin Tanke til at se klart, kan lære andre at tænke og se. Han uddanner sig ihærdigt gennem Selvstudium, han dygtiggør sin Tænkning for at kunne vejlede sit Parti. Han arbejder ved et yderliggaaende Blad, men ved den første Lejlighed, da dets Mænd begaar Overgreb og truer med at tage sig selv til Rette efter i bogstavelig Forstand at være blevet skyldet over Ende af Magthaverne, gaar han resolut imod Strømmen. Han vil hindre sit Parti i at begaa den Dumhed at prædike Vold mod de Hærskende. Fanatikerne smider ham til Side, men han viger ikke, hverken nu eller nogen Sinde, et Haarsbred fra sin lige og retsindige Vej: At tale Underklassens Sag gennem lovlige Forhandling.

Den tredje Broder, Kurt, er en indesluttet Drømmer og Grubler,

der danner sig sin Samfundsopfattelse med en Særlings forstokkede Stædighed. Han er Urmager og ved fra sit Haandværk, hvad det er at rense de smaa Tandhjul, saa de atter kan gaa. Ogsaa Samfundsmaskineriet er et Urværk, hvor det gælder om at finde Fejlen. Da han fra alle Sider hører Regeringspartiets Fører, Premierminister Truchs, angrebet og hadet som den værste Hemsko for Fremskridtets Sag, fæster han sit fanatiske Blik paa denne „Fejl“ i det store Urværk og beslutter at rense Samfundet for dets Fjende. Han opnaar Adgang til Ministerens Privatkabinet under Paaskud af at skulle regulere Palæets Ure og gør et desperat Attentat paa den forhædte Fremskridtsfjende. Han skyder ham lige i Hjertet, men rammer ham ved et ironisk Tilfælde i hans Lommeur, der redder hans Liv.

Attentatet stiller de to Brødre Ernst og Waldo i stejl og skarp Konflikt. Smeden iler til Broderen, der nu er Folkepartiets indflydelsesrige Fører, og opfordrer ham til nu at bekende Kulør.

MAGASIN DU NORDS WESTERBRO-AFDELING

Vesterbrogade 74-76.

Special-Afdelinger for alt i Manufaktur.
Dame Konfektion. 1. Kl.s Systuer.
Herre- og Drengeekvipering.
1. Kl.s Skrädderi.

Møbelmagasinet

Gt. Kongevej 165.

Indehaver: A. Kierregaard.

1ste Klassse Møbeletablissement.

Paa rimelige Vilkaar

1. Kl.s Herre-Skræderi
Damekonfektion
— Ratebetaling. —

Carl Jacobsen & Co

N. Farimagsgade 64

Men Ernst kan aldrig billige dette Forsøg paa gennem Mord og Drab at gavne de Undertryktes Sag. Han afslaar energisk at tage Attentatsstifteren i Forsvar, selv om det er hans egen Broder. Kurt føres i Fængsel. Men Waldo undsiger Ernst, der i hans Øjne fra nu af staar som en Judas, der har forraadt sit Parti og udleveret sin egen Broder til Magthavernes Hævn og Straf.

Ernst lader sig ikke rokke. Han vedbliver i Rigsdagen ufortrødent at kæmpe for Reformer til Arbejdernes Gavn. Premierministerens Datter, Irene, har med voksende Beundring paa Afstand fulgt ham i denne Kamp. Nu, da Ernst aflægger hendes Fader et Besøg for at udtale sin Beklagelse over Attentatet, og da Irene viser Medynk med hans ulykkelige Broder i Fængselet og kærlig Deltagelse for hans Møder, der snart efter dør, lærer hun ham nærmere at kende. Betagen af hans rene og retsindige Karakter, af hans ranke Dygtighed og ubrødelige Loyalitet i Fremskridtskampen knytter hun sin Skæbne saa fast til hans, at hun endog

Alle spiser

Richardts Desserter,

fineste originale Chokolader.

Plydskaaber

afdampes

„Stroæf“

Telefon 8227

Jernbanegade 4

til sidst — paa Trods af sin Faders Ønsker — indgaar Ægteskab med ham.

Dette betragtes af Waldo og „Rebellerne“ misfornøjede Parti som en aabenlys Besegling af et Komplot mellem Ernst og Kapitalisternes Overklasse. Fra nu af pønser de paa Hævn. Harmen mod „Overløberen“ stiger til Raseri, da Ernst kort efter af Kongen kaldes til en Plads i Ministeriet.

Nu samler „Rebellerne“ sig til et voldsmørt Protestmøde. „Overløberen“ er undsagt paa Liv og Død. Til deres store Overraskelse tager han Handsken op og lover at staa til Regnskab for sine Handlinger paa selve dette Protestmøde. Han beroliger Irene, der i trofast Beundring staar ved hans Side: Jeg frygter ingen Fare — min Samvittighed er ren.

Paa Protestmødet værger han sig først mod den falske Beskyldning, at han skulde have solgt sig til Overklassen ved sit Gif-

Raja Smykker.
Frederiksberggade 26.
Bijouterie de Paris

Største
Special-
Forretning
i Smykker og
Guld-Armbaands-Ure
direkte fra Fabriken.

Konkurrence umulig.

Fotografi-
Apparater

faas
bedst
og
billigst
hos

ENNA, Vimmelskaftet 47.

L. M. Thurøe & Co.'s Eft.

Kul, Cokes, Tørv og Brænde til Centralvarmeanlæg og Husholdningsbrug

Hovedkontor: Niels Juelsgade 7.

Oplagsplads: Gasværkshavnen.

Telefoner: 1957, 4733 og 5301.

termaal. Irenes Fader, der af sig selv er kommen til Stede, bekræfter hans Ord: Han har taget Datteren fra ham, men ikke for Vindings Skyld. Nu bekender han, at han er stolt af denne Svigerson, der har været Folket en uegennytig Ven og Fører.

Waldo og en Del af hans Kammerater er imidlertid trætte af at skulle spilde Tiden med Ord. De stormer bort for at „handle“. Ernest giber til det veltalende Middel for Tilhørerne at oprulle en Række Skildringer af Forskellen mellem Før og Nu: Alle Reformerne og Forbedringerne i de Fattiges Kaar, alle de sociale Erobringer, Folket har gjort ad den lovlige Forhandlings Vej, Asyl, Skolejr, Hygieine, Børnebespisning, Alderdomsforsorg osv.

Med en Flok af sine Rebeller er Waldo stormet mod Fængselet for at befri først og fremmest Partiets Martyr, sin egen, ulykkelige Eroder. Fængseletaabner sine Porte for Smeden, der brøsigt kræver den stakkels Fange udleveret. Til sin Forbavelse faar han sit Krav efterkommet. I Fængselets Ligkapel genser han den arme

Andersen & Meyer, Badstuestræde 18, Telf. 341-4967,

har udført det **elektriske Anlæg** i Paladstheatret.

Kurt — som Lig. Han har gjort sit Regnskab op og fundet, at det ikke stemte. Han har sonet sin brødefulde Vildfarelse, at Blod og Vold og Drab nogen Sinde kan skabe et bedre Samfund.

En anden Flok af Rebellerne har samtidig hævnet sig paa selve „Overløberen“ ved at sprænge hans Hus i Luftten. I yderste Øjeblik har Irene reddet sig selv og sine to Plejebørn. Den over Broderens Endeligt nedbøjede Waldo erfarer til sin yderligere Skam og Sorg, at de to uskyldige Smaa, hvis Liv skulde være ofret, er hans egne, forladte Børn, som Irene har taget sig af efter deres Moders Død.

Paa selve Oprørets Afgrundsrand gyser Fanatikerne tilbage. Lunten til den røde Terror var allerede antændt. Der var lagt Torpedo under Arken. Samfundet skulde være sprængt i Luftten. Et Par Øjeblikke — og Borgerkrigens Rædsler havde taget Fart — Terrorismens røde Spøgelse havde begyndt sin Helyedesdans.

Enhver, som i de seneste Tider har gyst ved Efterretningen

SORT PAA HVIDT er vort smukkeste Ugeblad

KOB

SIDSTE
NUMMER

UDKOMMER
HVER
TORSdag

REDAKTØR-UDGIVER: THORKIL BARFOD

Albert Fugmann Murmester
Entreprenør

Jærbetonkonstruktioner af
enhver Art. Monier-Kloak-
rør, Brønde, Fortougsfliser
og Trappesten, samt Terrazzo-
arbejder

Telefon
Central
8699

Kunstig Granit - Sandsten,
Façadedekorationer. SØM-
FASTE Cementskillerum.
Gipspladevægge samt Ven-
tilationsrør

GTLOBUS = K0BENHAVN = GLTLOBUS

GLOBUS = KØBENHAVN = GLOBUS

om, at den lurende Verdensbrand slikkede mod vore Grænser, maa være med til at slukke de truende Gnister, at kvæle Baalet i Fødselen. Under den store, franske Revolution hed „Folkets Ven“ Marat — Kirurgen, som brugte Guillotinen til Operationskniv. Den sande Folkets Ven bruger hverken Guillotine eller Maskingevær. Han afskyr Borgerkrig som Menneskehedens sørgeligste Førvildelse. Han tror alene paa den ublodige Revolution — Udvikling og Frem-skridt ad Lovens og Retfærdighedens — fredelige Veje.

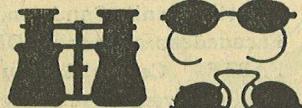
Sophus Michaëlis.

F. A. THIELE

KØBMAGERGADE 3

— GRUNDLAGT 1817 —

Stort Udvalg.

Rimelige Priser.

Forlæng paa Apotekerne

„Jacobs“

Bronchialpastiller

(Hostepastiller)

„Jacobs“

Paraformtabletter

(Halstabletter)

St. Kongensgade 25. Telf. Palæ. 1900-1901-1902

Det er her, det foregaard!

Brillant - Smykker Ringe — Guldure 1|2 Pris

Konkurrenz unmöglich!

Vestergade 27

Kære Ven.

Bella
1922.

Folkets Ven

Samfundsskuespil i 5 Akter

af

Ole Olsen og Sophus Michaëlis

Scenesat af

Holger-Madsen

PERSONERNE:

Ernst Kamp, Typograf	Gunnar Tolnæs
Waldo Kamp, Smed	Svend Kornbeck
Kurt Kamp, Urmager	Holger-Madsen
Moderen	Clara Schønfeldt
Jonna, Waldos Hustru	Astrid Holm
Premierminister Truchis	Carl Lauritzen
Irene, hans Datter	Lilly Jacobsson
Redaktør Wender	Frederik Jacobsen
Redaktør Hilling	Adolf Jensen

FOLKETS VEN

"Folkets Ven" er et Indlæg i et af Øjeblikkets mest brændende Spørgsmaal: Det truende Verdens-Uvejr, der synes at trække op som den forfærdeligste af alle Verdenskrigens Følger. Europa etaar foran en af Historiens farligste Kriser. Under den totale Afslappelse og Opløsning, da alle Grænser bliver flydende, da det gamle Samfunds Herskere styrtes, og Troner skyldes over Ende, rører de underjordiske Kræfter paa sig, Hævn og Voldsinstinkter slaar ud i Flammer, der truer med at stikke hele det gamle Samfund i Brand. Alle de Undertrykte og Misfornøjede, alle Dybets Hævngerrige, alle den raa Tilintetgørelsес Fanatikere går den røde Vej, som Krigen lige har anvist dem.

Saadanne Forsøg paa Verdensrevolution har været kendt til alle Tider. Fra Oldtidens store Slaveopstande, der truede Romerriget med Undergang, over de blodige Folkevandringer, gennem Middelalderens Bondeoprør gaar Bølgen op til den store franske Revolution, til Kommunismens Rædselsdage i 1871 og nu til Bolshevikernes røde Terror.

Den blodige Terrorismus er et gammelkendt Fænomen. Men dens skrämmende Spøgelse har, ligesom Verdenskrigen, antaget gigantiske Former som ingen Sinde før.

"Folkets Ven" er et Indlæg i Striden om dette Problem: Gaar Menneskeheden i sin Frihedskamp virkelig frem gennem fredelig Udvikling og lovlige Fremskridt eller gennem voldelig Omstyrting af det bestaaende? Selve Historiens Gang synes at give Svaret. Selvtægtens blodige Revolutioner er at ligne ved vulkanske Udbryd, der kun lægger alt i Aske, hvorimod al sund og varig Udvikling alene former sig og foregaar i Kraft af selve Ideernes indre, sejrrige Magt. Kun i kortvarig Forvildelse og Desperation kan Ideers og Idealers Forkæmpere gibe til den røde Terror.

Enhver Terrorismus hævner sig. Den forvandler Mennesker til Furier, ja til vilde Dyr; den tilintetgør Værdier i Flæng, ogsaa dem, der er Menneskeheden mest dyrebare. Har den raset ud, er der kun Tab at begræde, naar det redelige og retsindige Fremskridt genoptager det voldelig afbrudte Arbejde for Menneskehedens Frigørelse.

I en stræbsom Arbejder-Enkes Hjem er der opvokset tre Sønner, som Livet former til typiske Repræsentanter for selve den store, sociale Udviklingskamp, hvori vi alle lever.

Smeden Waldo knyter sig med hele sin iltre og hidlige Sjæl til den revolutionære Underklasse-Bevægelse, hvis Brushoveder synes, at alt gaar for langsomt, og som tvivler om, at de herskende Klasser godvilligt indrømmer Underklassen dens fulde Ret. Han holder altid Fyr paa Hadets Esse og venter paa Øjeblikket til at smede det nye Samfund.

I sin egen Broder tørner han sammen med en vidt forskellig Livs-

anskuelse. Ernst er Typograf. Ogsaa han præges af sin Livsstilling. Han har valgt at tjene Oplysningen. For ham er Kundskab og Forstaelse den eneste rette Vej. Han uddanner sig gennem Selvstudium, han dygtiggør sin Tænkning for at kunne vejlede sit Parti. Han arbejder ved et yderliggaaende Blad, men da dets Mænd begaar Overgreb og truer med at tage sig selv til Rette efter i bogstavelig Forstand at være bleven skyldet over Ende af Magthaverne, gaar han resolut imod Strømmen. Han vil hindre sit Parti i at begaa den Dumhed at prædike Vold mod de Herskende. Fanatikerne smider ham til Side, men han viger ikke et Haarsbred fra sin lige og retsindige Vej: at tale Underklassens Sag gennem lovlige Forhandling.

Den tredje Broder, Kurt, er en indesluttet Drømmer og Grubler, der danner sig en Samfundsopfattelse med en Særlings forstokkede Stædighed. Han er Urmager og ved, hvad det er at rense de smaa Tandhjul, saa de efter kan gaa. Ogsaa Samfundsmaskineriet er et Urværk, hvor det gælder om at finde Fejlen. Da han fra alle Sider hører Regeringspartiets Fører, Premierminister Truch, angreb og hadet som den værste Hemsko for Fremskridtets Sag, beslutter han at rense Samfundet for dets Fjende. Han opnaar Adgang til Ministerens Privatkabinet under Paaskud af at skulle regulere Palæets Ure og skyder Ministeren lige i Hjertet, men rammer ved et ironisk Tilfælde hans Lommeur, der redder hans Liv.

Attentatet stiller de to Brødre Ernst og Waldo i stejl og skarp Konflikt. Smeden iler til Broderen, der nu er Folkepartiets indflydelsesrige Fører og opfordrer ham til nu at bekende Kulør. Men Ernst kan aldrig billige dette Forsøg paa gennem Mord og Drab at gavne de Undertryktes Sag. Han afslaar energisk at tage Attentatstifteren i Forsvar, selv om det er hans egen Broder. Kurt føres i Fængsel. Men Waldo undsiger Ernst, der i hans Øjne fra nu af staar som en Judas, der har forraadt sit Parti og udleveret sin egen Broder til Magthaverne Hævn og Straf.

Ernst lader sig ikke rokke. Han vedbliver i Rigsdagen ufortrødent at kæmpe for Reformer til Arbejdernes Gavn. Premierministerens Datter, Irene, har med voksende Beundring fulgt ham i denne Kamp. Nu, da Ernst aflægger hendes Fader et Besøg for at udtaale sin Beklagelse over Attentatet, og da Irene viser Medynk med hans ulykkelige Broder i Fængslet og kærlig Deltagelse for hans Moder, der snart efter dør, lærer hun ham nærmere at kende. Betagen af hans retsindige Karakter, Dygtighed og Loyalitet i Fremskridtskampen, knytter hun sin Skæbne saa fast til hans, at hun til sidst — paa Trods af sin Faders Ønsker — indgaar Ægeskab med ham.

Dette betragtes af Waldo og "Rebellerne" som en aabenlys Begælling af et Komplot mellem Ernst og Kapitalisterne. Fra nu af pønser de paa Hævn. Harmen mod "Overløberen" stiger til Raseri, da Ernst kort efter af Kongen kaldes til en Plads i Ministeriet.

Nu samler "Rebellerne" sig til et voldsomt Protestmøde. "Overløberen" er undsagt paa Liv og Død. Til deres store Overraskelse tager han Handsken op og lover at staa til Regnskab for sine Hand-

linger paa selve dette Protestmøde. Han beroliger Irene, der i trofast Beundring staar ved hans Side: Jeg frygter ingen Fare — min Samvittighed er ren.

Paa Protestmødet værgrer han sig først mod den falske Beskyldning, at han skulde have solgt sig til Overklassen ved sit Gifteřmaal. Irenes Fader, der af sig selv er kommen til Stede, bekræfter hans Ord: Han har taget Datteren fra ham, men ikke for Vindings Skyld. Nu bekender han, at han er stolt af denne Svigerson, der har været Folket en uegennytigt Ven og Fører.

Waldo og en Del af hans Kammerater er imidlertid trætte af at skulle spilde Tiden med Ord. De stormer bort for at „handle“. Ernst giber til det veltalende Middel at oprulle en Række Skildringer fra Forskellen mellem Før og Nu: alle Reformerne og Forbedringerne i de Fattiges Kaar, alle de sociale Erobringer, Folket har gjort ad den lovlige Forhandlings Vej, Asyler, Skoler, Hygiejne, Børnebespisning, Ålderdomsforsorg osv.

Med en Flok af sine Rebeller er Waldo stormet mod Fængselet for at befri først og fremmest Partiets Martyr, sin egen ulykkelige Broder. Fængseletaabner sine Porte for Smeden, der brøsigt kræver den stakkels Fange udleveret. Til sin Forbavelse faar han sit Krav efterkommet. I Fængselets Ligkapel genser han den arme Kurt — som Lig. Han har gjort sit Regnskab op og har sonet sin brødefulde Vildfarelse, at Blod og Vold og Drab nogen Sinde kan skabe et bedre Samfund.

En anden Flok af Rebellerne har samtidig hævnet sig paa selve „Overløberen“ ved at sprænge hans Hus i Luften. I yderste Øjeblik har Irene reddet sig selv og sine to smaa Plejebørn. Den over Broderns Endeligt dybt nedbøjede Waldo erfarer til sin yderligere Skam og Sorg, at de to uskyldige Smaa, hvis Liv skulde være ofret, er hans egne, forladte Børn, som Irene har taget sig af efter deres Morders Død.

Paa selve Oprørets Afgrundsrand gyser Fanatikerne tilbage. Luntten til den røde Terror var allerede antændt. Der var lagt Torpedo under Arken. Samfundet skulde være sprængt i Luften. Et Par Øjeblikke — og Borgerkrigens Rædsler havde taget Fart — Terrorismens røde Spøgelse havde begyndt sin Helvedesdans.

Enhver, som i de senere Tider har gyst ved Efterretningen om, at den lurennde Verdensbrand slikkede mod vores Grænser, maa være med til at slukke de truende Gnister, at kvæle Baalet i Fødselen. Under den store franske Revolution hed „Folkets Ven“ Marat — Kirurgen, som brugte Guillotinen som Operationskniv. Den sande Folkets Ven bruger hverken Guillotine eller Maskinevær. Han afskyr Borgerkrig som Menneskehedens sorgeligste Forvildelse. Han tror alene paa den ublodige Revolution — Udvikling og Fremskridt ad Lovens og Retfærdighedens fredelige Veje.

Sophus Michaëlis.

✓ 1. 1679m

Folkets Ven

1956.

Nordisk Films Ko.

1918

✓ 2.

Instr.: Holger-Madsen

Manus.: Sophus Michaëlis og Ole Olsen

Foto: L. Larsen

✓ 2a.

Medv.:

Ernst Kamp, Typograf.....Gunnar Tolnæs
Waldo Kamp, Smed.....Svend Kornbeck
Kurt Kamp, Urmager.....Holger-Madsen
Moderen.....Clara Schønfeldt
Jonna, Waldos Hustru.....Astrid Holm
Premierminister Truchs.....Carl Lauritzen
Irene, hans Datter.....Lilly Jacobsson
Redaktør Wender.....Frederik Jacobsen
Redaktør Hilling.....Adolf Jensen

✓ 3. Den kundskabsrige og politisk interesserede Typograf, Ernst Kamp, der er ansat paa det yderliggaaende Blad "Broderskabet"'s Trykkeri

✓ 4. Redaktør Wender

✓ 5. ARBEJDERDEMONSTRATIONEN I DAG.
Kl. 1 samles Deltagerne i Processionen foran "Folkets Park"

Trykt avis

Ved det Møde, som det saakaldte "Folkeparti" har indvarslet til i Eftermiddag, bliver vor Meningsfalle, Smed Waldo Kamp, første Taler. Vi skulde tage meget Fejl, om han ikke vil sige Partiets valne og uselvständige Førere adskillige drøje Sandheder, og (det skulde virkelig glæde os om....)

✓ 6. Broderen Waldo, en hidsig og impulsiv Natur, der er blind i sit Had til det bestaaende Samfund

✓ 7.-Ikke et Slag mere, Mester. Paa en Demonstrationsdag nedlægger man Arbejdet paa Klokkeslet

✓ 8. Moderen, den stræbsomme Arbejderenke, og hendes Smertensbark, den sygelige og overspændte Urmager, Kurt Kamp

✓ 9.-Mor, jeg tænker ofte paa, at Samfundet er som et Urværk. Alle vi Mennesker er de smaa Hjul, der gribes ind i hinanden og hver for sig bidrager til at holde Mekanismen i Gang

✓ 10. Waldos forladte Hustru, den blide Jonna, og hendes Børn

✓ 11.-Waldo har ingen Penge sendt mig de sidste Maaneder

✓ 12.-Har jeg ikke tit nok sagt dig, at her har du ikke noget at gøre

✓ 13.-Waldo, nu har jeg fundet ud af det hele. Der er en Fejl ved det Urværk, der kalder sig Samfundet. Bare vi finder Fejlen og faar den rettet, saa har vi Ideallet

✓ 14.-Hvad forstaar du dig paa Samfundet. Du, der ikke kender mere til Verden og Livet end det, du ser fra dit Vindue

✓ 15.-Skal du ikke ud at demonstrere?

Jar

✓ 16.-Tror du da virkelig, at vi faar en anden Indflydelse end den, vi kæmper os til

✓ 17.-Det er ikke ved Vold og Brutalitet, at Samfundet skal reformeres

✓ 18. Kurts Ven, Urmager Sieverts

✓ 19. Regeringspartiets Fører, Premierminister Truchs og hans Datter Irene

✓ 20.-Jeg kender personlig Premierministeren. Jeg kontrollerer nemlig Urene i hans Villa

- ✓ 21.-Jeg tager hen og ser til mine Syge i Fattighospitalet
- ✓ 22.-Jeg tror alligevel, jeg vil overvære Mødet og hindre Waldo i at gaa for vidt i sine planløse Angreb paa det bestaaende
- ✓ 23. Redaktør Hilling ved "Folkepartiets" Organ "Folket" er Mødets Leder
- ✓ 24.-Hvad har vi hidtil opnaaet ved det, vore Førere kalder den klog Politik? Intet
- ✓ 25.-De gør baade Partiet og min Broder en Tjeneste ved at fratauge ham Ordet
- ✓ 26.-Følg mig. Lad os gaa et andet Sted hen, hvor vi ikke tvinges til at tage Mundkurv paa
- ✓ 27.-Lad Magthaverne faa at vide, at de bør vogte sig ^{dæmpe}
- ✓ 28. Politiet har rekvisiteret Brandvæsenets Hjælp til at ~~hinder~~ de hidsige Gemytter
- ✓ 29.-Revolution og Omvaltning gør ikke Verden bedre. Det er Tankens og det skrevne Ords indtrængende Magt, der skal rense og forædle Samfundet
- ✓ 30. Den snu og fejge Wender forstaar altid at trække sig tilbage i rette Tid
- ✓ 31.-Et Leve for vort store Maal: At skabe et Samfund, hvorfra Nød og Utilfredshed er bandlyst, og hvor enhver kan indtage den Plads, hans Evner anviser ham
- ✓ 32.-Der vil altid staa en Plads aaben for Dem ved mit Blad. De har store Gaver, og jeg tror, at De hos os vil faa Udløsning for Deres Tanker
- ✓ 33.-Høvnens Økse har længe ligget ved Træts Rod. Men nu er Tiden kommet til at omhugge Samfundets gamle, raadne Stamme
- ✓ 34. Denne tekst udgår
- ✓ 35.-Se, hvorledes Magthaverne behandler os, Rølket. Nu er Bægeret flydt over, og vi har kun eet at gøre: At tage os selv til Rette
- ✓ 36.-At du ikke skammer dig Waldo, at lade dit Raseri over den vel-fortjente Ydmygelse, du har lidt, gaa ud over en værgeløs Kvinde
- ✓ 37.-Redaktøren vil tale med Dem
- ✓ 38.-Wil De sætte denne Artikel. Vi skal have et Ekstranummer ud af Bladet
- Håndskre-
vet artikel 39. Den Lære, vi kan drage ud af Begivenhederne i Dag, er sagt i faa Ord denne:
Ad Lovens og Lovgivningens Vej opnaar vi Intet. Med Vold og Magt- Alt.
40. 39 med nedenstående rettelse. Titlen skal ikke trykkes:
Intet...rettes til : Alt
Alt....rettes til: Intet
- ✓ 41. -Siden min Mand er kommet i Kløerne paa Redaktør Wender og hans Slæng, har han helt holdt op med at arbejde. Møder og Avisskriveri tager al hans Tid, og Børnene og mig lader han lide Nød
- ✓ 42. "Broderskabet"'s Ekstranummer vækker Sensation
- ✓ 43. ...og den skandaløse Maade, hvorpaa Myndighederne i det bestaaende Samfund, knebler Munden paa vorem Talsmand, viser os, at Tiden er kommet, da vi maa tage til Genmæle. Den Lære vi kan drage ud af Begivenhederne i Dag, er sagt i faa Ord denne:
Ad Lovens og Lovgivningens Vej opnaar vi Alt. Med Vold og Magt Intet.

Trykt avis-
artikel

- ✓ 44.-Det er Dem, der har haft den Frækhed at forvanske Artiklens Indhold. De er færdig her
- ✓ 45.-Jeg gaar gerne, for jeg har aldrig sympatiseret med Dem og Deres Blad. Men De burde takke mig, fordi jeg har hindret Dem i at begaa en skæbnessvanger Dumhed
- ✓ 46.-Skæbnen vil, at jeg allerede nu kommer til Dem
- ✓ 47.-Folket trænger til en Fører, en Mand, der baade har Hjerne og Hjerte. Jeg er gammel og træt. Har De, Ernst Kamp, Mod og Krafter til at føre Folkets Sag frem til Sejr?
- ✓ 48.-Jeg ved, at jeg har Viljen. Og jeg tror, at jeg har Krafterne.
- ✓ 49. 1 Aar senere.

Ernst Kamp, der efter Hillings Død har overtaget Redaktionen af "Folket", er af sit Parti blevet valgt ind i Rigsdagen...

- ✓ 50. ...og Irene Truchs har med levende Interesse fulgt hans Løbebane
- ✓ 51. Rigsdagen i Dag

Trykt avisartikel Folkepartiets Fører,
Redaktør Ernst Kamp, hvis hensynsfulde og kluge Reformpolitik har skaffet ham Venner selv i de Kredse, der ellers staar ham og hans Parti ret fjernt, vil ved Mødet i Dag bringe et nyt Lovforslag frem. Saa vidt vi har kunnet faa oplyst, drejer...

✓ 52.-Lad mig faa Lov til at ledsage dig i Rigsdagen i Dag, Far

✓ 53. ...og det afskrækker os ikke, at de revolutionære Gemytter har fundet det for godt at stifte et særligt Parti med det betegnende Navn "Rebellerne" og med ~~NAMNEN~~ Wenders Blad "Broderskabet" som Talerør. "Folket" vil dog ikke af den Grund ændre sin Kurs. Vi føler os sikre paa, at vi ad Lovgivningens Vej skal naa vores Maal, og vi har begrundet Haab om ogsaa hos Regeringspartiet at finde lydhøre Øren.

Ernst Kamp.

- ✓ 54.-Jeg har læst det, og jeg anser Ernst for en Forræder mod Partiets hellige Sag
- ✓ 55.-Man har begaaet den Fejl at betragte Arbejdsløshedsproblemet som et Pengespørgsmaal. Men den ærekare Samfundsborger ønsker ikke at modtage Almisser, og de karaktersvage Naturer demoraliseres ved denne Form for Understøttelse
- ✓ 56.-Sludder. Mere Understøttelse
- ✓ 57.-Heng min Trøje ind
- ✓ 58.-Var vi blot Truchs kvit, vilde Ernst nok blive belært om, at kun ved Voldspolitik opnaar vi noget. Men Truchs er en Rev. Han bruger vore Ord, men han menes dem ikke
- ✓ 59.-Lad det være Statens Pligt at skaffe Arbejde til alle Arbejdsløse, saaledes at enhver bliver i Stand til at opfylde sine Forpligtelser mod Samfundet. Derved afskaffer vi Fattigdommen i Stedet for som nu at organisere den
- ✓ 60.-Skønt jeg er i Opposition til det Parti, som den sidste, ærede Taler tilhører, vil dog jeg og mine Partifæller føle det som en Glæde at støtte det fremsatte Forslag
- ✓ 61.-Nu har jeg det. Jeg har fundet Fejlen. Og det bliver mig, der skal redde det lidende Samfund
- ✓ 62.-Deres Ord var som talt ud af mit Hjerte
- ✓ 63. Næste Dag iværksætter Kurt sin Plan
- ✓ 64.-Lad mig faa Lov til at regulere Premierministerens Ure i Døg.

✓ 95.-Sig til Mor, at jeg er saa bedrøvet over, at jeg har voldt hende Sorg. Men den Gang syntes jeg, at jeg ikke kunde handle anderledes

✓ 96.-Gaa ud i Køkkenet. Børnene er vist sultne

✓ 97.-Jeg ved, du kæmper for en god Sag, Ernst, og jeg føler, at den bærer Sejren i sig. Skulde Waldos Principper raade, vilde de Svage komme til at lide, og Tusinder af Hjem vilde blive lagt øde

✓ 98.-Alle Deres Søns Tanker gælder Dem, og han beder Dem ikke slette ham af Deres Hjerte

✓ 99.-Hvis Dem ogsaa sulten, ^{lad} Dem bare komme ud i Køkkenet

✓ 100.-Forson dig med Ernst, at jeg kan dø i Fred

✓ 101.-Giv mig for Deres Børns Skyld Lov til at hjelpe Dem

✓ 102.-De her. Komplottet er altsaa fuldbyrdet

✓ 103.-Jeg skulde række Haanden til ham, der har solgt sig selv og sin Overbevisning!...Nej, Mor, det maa du ikke forlange

✓ 104.-Truchs skal have at vide, hvad der sker bag hans Ryg

Beg. af et ✓ 105. Deres Excellence!

De skulde spørge Deres højfornemme Datter om, hvor hun har tilbragt Eftermiddagen? Saa vilde De maaske faa at vide....

✓ 106.- De har sagt, Ernst Kamp, at der er et Svælg mellem os!

Men jeg er villig til at fylde Svælget ud. Jeg kaster gerne alle Fordomme, mit Navn og mine Traditioner deri!

Håndskrevet brev. ✓ 107. Saa vilde De maaske faa at vide, at hun - som saa ofte før har besøgt Ernst Kamp i høns Hjem. Men De ser maaske lige som den lovpriste Folkefører Deres Fordel ved at etablere en saadan hellig Alliance.

En, der forrages.

✓ 108.-Mor. Mor.

✓ 109.-Jeg forstaar, Irene, at den Dag ikke er fjern, da du maa vælge mellem ham, den Fremmede, og mig.

✓ 110.-For mig er der intet Valg

✓ 111.-Moder, staa mig fra din Himmel bi i min Kamp for at føre vor Sag frem til Sejr

✓ 112. 14. Dage senere

Håndskrevet brev ✓ 113. ...forfærdelig trist, at Lagen ikke engang mener, at et Sanatorieophold vil kunne hjelpe ^{Dem}. For Deres Børns Fremtid skal De ikke nære Angstelse. Jeg lover Dem, at jeg skal tage mig af de Små og sørge for, at de faar den bedst mulige Opdragelse

Deres hengivne

Irene Truchs

✓ 114.-Jeg har bestemt mig til at bryde med Fortiden, og nu maa De afgøre, om jeg skal leve mit fremtidige Liv alene, eller om jeg maa staa ved Deres Side i Kam pen i det Godes Tjeneste

✓ 115.-Jeg forlader dig, Fader, og gifter mig med ham, der ejer mit Hjerte. Jeg ønsker ikke at tage noget med herfra, men er lykkelig ved Tanken om den Fremtid, der venter mig ved hans Side

✓ 116.-Jeg fordommer dig ikke, Barn, men dit Valg vil gøre os Fremmede for hinanden

✓ 117. Nogen Tid senere.

Ernst og Irene er blevet gift og har efter Jonnas Død adopte

ret hendes Børn

Avisoverskrifter.

118. Ernst Kamp skal optages i Ministeriet!

Overløberen skal i Formiddag i Audiens hos Kongen

"Rebellerne" afholder i Morgen Protestmøde i "Folkets Park"

119. Denne tekst udgår

✓ 120. I Audiensgemakket

✓ 121. "Rebellerne's selvbestaltede Førere holder Raad

✓ 122.-Nu er Tiden kommen, da vi maa handle. Martyren Kurt Kamp maa befries, og den Mand, der bilder sig ind at være "Folkets Ven", styrtes

✓ 123.-Deres Majestæt. Naar jeg samtykker i at træde ind i det høje Ministerium er det for bedre at kunne tjene Folkets Sag og i Haab om at kunne dæmme op mod den samfundsfarlige Voldspolitik, der fra en vis Side drives

✓ 124.-Vi Mennesker har ingen Ret til at dømme hinanden. Gud alene tilhører Dommen

✓ 125.-Vi indbyder Forræderen til at deltage i Mødet i Morgen. Lad os se, om han har Mod til at staa Ansigt til Ansigt med den, han har forraadt

✓ 126.-Han kommer ikke

✓ 127.-Jeg skal komme

✓ 128.-Jeg er altid rede til at staa til Regnskab for mine Handlinger

✓ 129.-Jeg ved, hvorledes vi skal faa Hævn over din storsnudede Broder

✓ 130. Søvnløse Nætter

✓ 131.-Ernst, du handlede, som du maatte handle. Og jeg takker dig derfor

✗ 132. Det store Møde

✓ 133. "Rebellerne's Protestmøde

Jet Ved de store Møde, de revolutionære Elementer i Befolkningen har indvarslet til i Dag, vil det ny Medlem af Ministeriet, Redaktør Ernst Kamp, tale. Autoriteterne har frygtet, at Mødet vil afstedkomme større Revolter, men efter Ministerens Anmodning vil Politi og Militær dog undlade at gibe ind. Vi er dog tilbøjelige til at tro, at det vilde....

✓ 134.-Vær ikke angstelig for mig. Min Samvittighed er ren, og jeg frygter ingen Fare

✓ 135. Premierministeren beslutter at overvære Mødet

✓ 136.-Jeg giver Ordet til Forræderen. Lad os se, om han kan rense sig

✓ 137.-Hele den Kamp, jeg har ført, er gaaet ud paa at krave Retfærdighed af de Styrende og Herskende, og derfor har jeg aldrig kunnet gaa med til at nægte vore Modstandere Ret og Retfærdighed

✓ 138.-Ned med Forræderen

✓ 139.-I kan dræbe mig, men I kan ikke tvinge mig til at handle mod min Overbevisning

✓ 140.-Ned med Overløberen, der ved sit Giftermaal har solgt sig til vore argeste Modstandere

✓ 141.-Den Mand lyver. Lad mig faa Ordet

✓ 142.-Jeg har ikke givet Ernst Kamp min Datter. Han har taget hende fra mig, og hun er blevet mig en Fremmed, siden hun forlod

Trykt avisartikel

mit Hus, sin Slægt og sin Stand

- ✓ 143.-Lad os ikke spilde Tiden med Ord. Nej frem til Daad, Kammerater. Følg mig, at vi kan fåigg skaffe vor Sags store Martyr paa fri Fod
- ✓ 144.-Men nu føler jeg Trang til at sige, at jeg er stolt over, at denne Mand er min Svigersøn. Han har været Folket en uegen-nyttig Fører og Samfundet en fuldtro Ven
- ✓ 145.-Jeg henter et lille Apparat, jeg har konstrueret og ved Hjælp af hvilket vi i Løbet af et Øjeblik kan jævne Forræderens Hus med Jorden
- ✓ 146.-Jeg vil ikke have Del i det. Jeg ønsker kun at aabne Fængslets Porte for min ulykkelige Broder
- ✓ 147.-Skal jeg da virkelig være nødt til at minde jer om alle de sociale Erobringer, som Folket i Løbet af faa Aar har gjort
- ✓ 148.-Hvorledes var de arbejdende Kvinders Børn ikke tidligere stillet
- ✓ 149.-Men nu er der oprettet kommunale Asyler
- ✓ 150.-Tank paa Skoleundervisningen før..
- ✓ 151.-...og nu
- ✓ 152.-Tidligere maatte Storstadens Børn tilbringe deres Sommer i trange Baggaarde
- ✓ 153.-men nu..
- ✓ 154.Medens Ernst søger at faa sine Tilhørere til at indse deres Vildfarelser, stormer Walde og hans Fæller mod Fængslet
- ✓ 155-Lad mig slippe ind, eller jeg skal vide at tiltvinge mig Adgang
- ✓ 156.-Vi ønsker at faa min Broder udleveret. Sker det ikke god-villigt, maa De selv tage Følgerne
- ✓ 157.-De skal faa Deres Ønske opfyldt
- ✓ 158.-Hent Politiet
- ✓ 159.-Det ridende Politi skal faa Ordre til at rykke ud
- ✓ 160.-Det er Dem, der har drevet ham i Døden, Dem og det uretfærdige Samfund, De tjener
- ✓ 161.-Nej, det er Dem og Deres taabelige Staldbrødre, der bærer Skyldem. Læs dette Brev, Deres Broder skrev, før han tog sig af Dage
- ✓ 162. Kære Walde:
- Håndskre-
vet brev
Jeg har gjort mit Regnskab op, og det stemmer ikke. Jeg ser nu, at Ernst har Ret, naar han hævder, at Blod og Vold skaber ikke et bedre Samfund. Jeg har i Erindringen genoplevet vore skønne Barndomsaar. Husker du, hvor ofte Moder sanlede os Børn om sig og læste op for os af Bibelen...
- Håndskre-
vet brev
fortsat
163. Hun indskærpede os den store Mesters Ord: Børnlille, elsker hverandre. Og hun lagde os paa Sinde, at vi Mennesker maa være varsomme med at dømme hinanden. Gud alene tilhører Dommen.
- Håndskrevet
brev fortsat
Enhver i hvis Hjerte Mindet om en Moder lever, vanhelliger dette Minde ved at begaa noget, som han ved, at hun ikke vil billige. Og det er Tanken om det, jeg har gjort, der driver mig i Døden. Maatte du komme til min Erkendælse, inden det bliver for sent.

Kurt.

- ✓ 165.-Klokken halffem springer Villaen i Luften
- ✗ 166. Slagne Mand
- ✓ 167.-De jævne Ord, min Broder skrev i sin Dødsstund, har kart mig,
at vi har fejlet. Vi har været ved at rive ned i Stedet for
at bygge op, og vi har givet den Mand, der har været Folkets
og Samfundets Velgører, Forrådernavnet
- ✓ 168.-Hvor uendelig trist og haabløs var Tilværelsen ikke tidligere
for de Gamle og Udslidte
- ✗ 169.-men i vor Tid..
- ✓ 170.-Vort Hjem er lagt øde
- ✓ 171.-Følg mig, at I kan se, hvor vidt Eders Fæller er gaaet i
deres desperate Hæd til Samfundet
- ✓ 172.-Skal jeg fortælle jer, hvilke Rådsler det er, I truer
Menneskeheden med
- ✓ 173.-Slukker I ikke selv den Brand, I har tændt, kommer vi til at
opleve Borgerkrigens Gru, Krigen mellem Landsmænd, mellem
Broder og Broder
- ✗ 174.-Aldrig spirer noget Godt af Vold og Blod. Kun paa Lov og Ret
kan et Samfund bygges
- ✓ 175.-Tilgiv mig min Vildfarelse, Ernst, og jeg vil af hele min
Sjæl og al min Evne stræbe efter at gøre det godt igen, som
jeg har forbrudt mod dig og mod Samfundet
- ✓ 176.-Jeg ved, hvor stort et Ansvar, jeg bærer for det, der er sket
Og jeg tager min Straf
- ✗ 177.-Lad os paa dette Sted, hvor Jorden endnu vidner om de onde
Magter, der har drevet deres Spil, love hinanden, at vi i
Frentiden i Fred og Samdrægtighed vil tage fat paa de Opgaver,
hvæs Løsning vil føre os nærmere og nærmere mod vort store
Maal: Det ideale Samfund
- ✓ 178. Efter Stormen
- ✓ 179.-Ernst! I din og dine Brødres Skæbne ser jeg et lykkeligt Vars-
sel om, at Splittelsen og Vildfarelsernes Tid er forbi

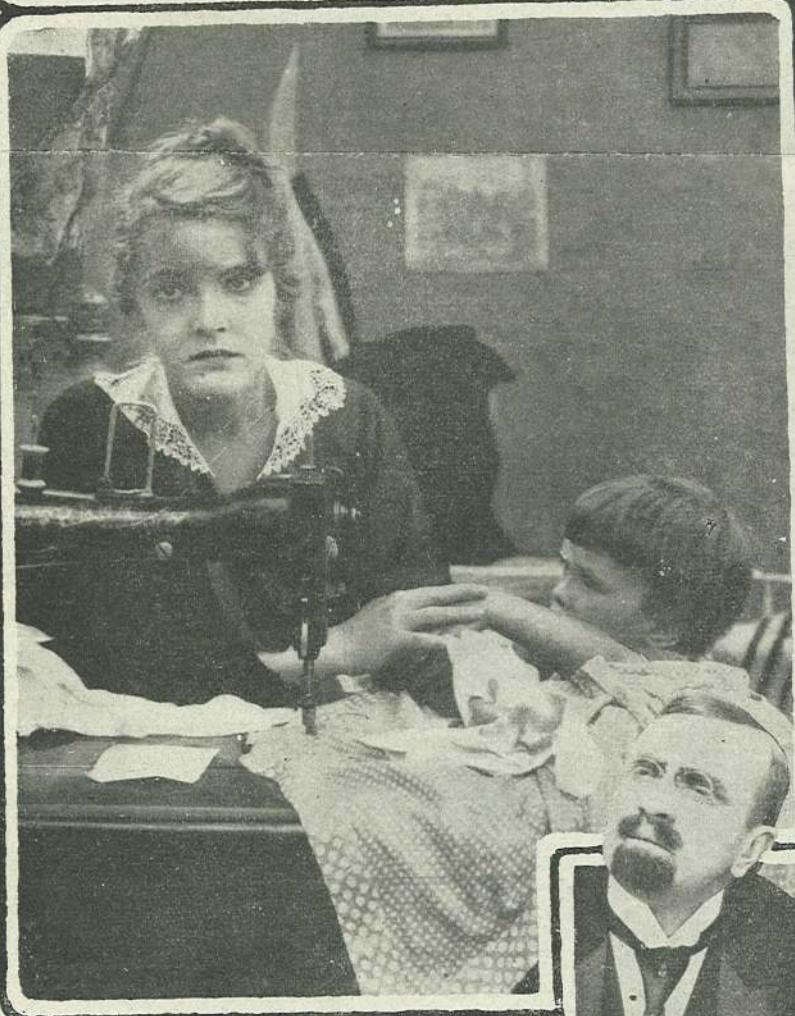
Den store Samfunds-Film „Folkets Ven“

D'r. Sophus Michaëlis og Ole Olsens nye Film „Folkets Ven“ samler i disse Dage et stort Publikum i Paladsteatret, men Filmen kommer jo unægtelig ogsaa, som om den var kaldet; den griber lige ird i Øjeblikkets Forhold. Handlingen grupperer sig om tre Brødre,

mens Indhold maa give Anledning til en Række spændende og virkningsfulde Optrin, der saa at sige har Rod i selve Døgnets Begivenheder.

De store og voldsomme Episoder fra Filmen har vi imidlertid valgt at præsentere i et efterfølgende Numer af „Vore Herrer“; her har vi udtaget et Par af Filmens mere elegiske og stilfærdige Scener, som sikkert bedre vil falde i vores Læseres Smag.

Hovedrollerne i denne store Kultur-Film, der nu gaar sin Sejrgang Verden over og sikkert vil gøre stærkt Indtryk overalt, udføres af Herrerne Gunnar Tolnæs, Svend Kornbeck, og Holger Madsen og Damerne Lilly Jacobson, Clara Schönfeldt og Astrid Holm, der alle let vil kunne genkendes paa vores Billeder.

hvoraf den ene er en Fanatiker, der med Vold vil omstyrtre det bestaaende Samfund, den anden en stille Grubler, der af sin Broders Fanatismus lader sig henrive til et Attentat paa Statsministeren, og den tredie, som mener, at Kundskaber og Forstaaelse er den rette Vej fremefter. Vore Læsere vil allerede heraf kunne forstaa, at Fil-

Ole Olsens nye Film
Verden og Vi, 6-12-1918.

Folkeviser

OLE OLSENS NYE FILM

Generaldirektøren har skrevet en ny Film, »Folkets Ven«, som har haft Urpremiere paa »Kammerspiele« i Berlin og vakt en enorm Opsigt. Den kom ogsaa meget apropos Kampen imellem Spartacus-Mændene og de mere maadeholdne Elementer. Førsteforestillingen overværedes af Rigskansler Ebert, Scheidemann og Maximilian Harden; det har vel navnlig været Kejsersocialisten Scheidemann en Tilstedsstillelse at se Filmen, da dens Helt, ligesom han selv, er Typograf og holder sig paa den gyldne Middelvey til det demokratiske Fremtidsland. Vi har bedt Ole Olsen fortælle os lidt om den nye Film, og Generaldirektøren siger bl. a.:

J.A. jeg forstaa godt, at »Folkets Ven« har vakt stor Op-sigt nede i Berlin netop i disse bevægede Dage, men den er forresten slet ikke skrevet med den bestemte Situation for Øje. Det er en Film, som ligesaas godt vil kunne tænkes at gøre Lykke om tyve Aar; thi Grundideen i den er at give et Billede af den ideelle Folkefører, som vi alle ventter, Fremtiden vil bringe. Jeg skal med et Par Ord fortælle om Helten, saa vil man forstaa, hvad det er, jeg tilsigter.

Hovedpersonen er Typografen Ernst Kamp, der lever hos sin Moder sammen med to Brødre, Urmageren Kurt og Smeden Waldo. Af dette Trekløver repræsenterer Ernst den sunde, demokratiske Tankegang, der vil Frihed under Ansvar og som hævder, at de største Resultater naas gennem roligt, maalbevidst Arbejde. Man kan godt kalde det, at han er Socialist, men han er det i en alménmenneskelig Betydning af Ordet, og hans Standpunkt vil forekomme de fleste normalt tænklede Mennesker for det rigtige. Waldo derimod er den hidlige og voldsomme Mand, der mener, at Samfundet bør omstyrtes for at et nyt og bedre kan rejses paa Ruinerne; det lykkes ham at overtale den tredie Broder Kurt, som er sørgeligt udrustet i lejemlig Henseende, men i mange Maader et Snille, til at gaa ind paa sin Tankegang, og Kurt fatter da den fortvivlede Plan at rydde en forhad Modstander bort ved et Attentat; han sammenligner nemlig Samfundet med Mekaniken i et Ur og mener, at naar man piller et Hjul ud, vil det hele standse af sig selv; han tænker ikke paa, at der saa blot vil blive sat et andet Hjul ind, og at det langtfra er givet, at dette Hjul vil dreje sig i den Retning, den selvbestaltede Urmager ønsker.

Paa Grund af sit Standpunkt opnaar Ernst at blive angrebet fra begge Sider, idet hans naturlige Modstandere hænger sig i hans dristige Ord, medens »Partifællerne« yderliggaaende Fløj, anført af Broderen Waldo, stempler ham som Forræder og siger, at han har sviget den store Sag.

De forekaster ham under dette Opgør blandt andet, at det rolige Arbejde intet som helst har udrettet, og han faar da Lejlighed til at vise dem, hvilke Resul-

tater den sunde Udvikling har bragt i den sidste Menneskealder. Man ser her paa Filmen, hvorledes Skoler, Arbejderboliger, Hospitaler og Forsorg for de Gamle og Svage er blevet hundrede Gange bedre, og han hævder ud fra dette, at den rolige, maalbevidste Kamp for lysere Livsvilkår nok skal bære Frugt.

Kærlighed? Jo, naturligvis er der Kærlighed i Filmen, ellers vilde den miste noget af sin Tiltrækning.

Ministerens egen Datter er blevet betaget af Ernst's mandige Opræden og retlinjede Væsen, og denne Beundring gaar snart over til en Kærlighed, der tvinger hende til at forlade sin egen Krebs for at gaa til ham og dele hans Liv.

Ogsaa Moderens rørende Omsorg for de tre Brødre, der hos hende altid finder Tilgivelse ogaabne Arme, er skildret, og jeg tør nok sige, at saaledes som Rollerne bliver spillet, vil Filmen ogsaa herhjemme hos vort kritiske Publikum gøre Lykke. Tollnæs spiller Ernst, Smeden Waldo spilles af Kornbeck og den forrykte Urmager af Holger-Madsen.

Herhjemme? Ja, jeg tænker, at den vil komme op paa Paladsteatret engang først i December, saasnart den nugaende Film er udspillet.

Det er, som jeg vil gentage, ingen Nødvedighed, at den ses med en Revolution som Baggrund. De Tanker, som vi har søgt at give Udryk, vil være gyldige til enhver Tid, og naar jeg selv skal sige det, synes jeg virkelig, at dette er noget af det bedste, vi har lavet.

De kan nok forstaa, at jeg er glad for den Lykke, Telegrammerne fortæller, at Filmen har gjort i Berlin. Alle var meget betagte af Handling og Oprin, og selv om noget skyldes de store Begivenheder, man dør er omgivet af, tror jeg dog ogsaa, at meget af Begejstringen var direkte aftunget af de Scener, der udspilledes paa det hvide Lærred.

Men nu faar vi jo se, hvorledes Godfolk herhjemme vil tage imod den. Jeg tror paa denne Film, fordi jeg føler, at den slaar et Slag for den sunde Fornuft; den indeholder ogsaa meget, som jeg kunde tænke mig, det ikke vilde være af Vejen at faa skrevet paa de hjemlige Vægge.

Generaldirektør Ole Olsen, som har haft Ideen til »Folkets Ven« og med Bi-stand af Sophus Michaëlis skrevet de storslaade Scener for Filmen.

Forfatteren Sophus Michaëlis, der har givet Filmen den rette kunstneriske Form. Mange har undret sig over, at »Æbeløs« Forfatter, den sensitive Lyriker, kunde skrive for Filmen, men naar man erindrer den dramatiske Kraft, der var i »Revolutionary Wedding«, og husker de storslaade Oprin fra »Den evige Søvn«, forstaa man, hvorför Michaëlis ogsaa er blevet en Mester i den nye Kunst; den virker jo netop ved dramatisk Handling og betagende Masseoprin.

Et Sted hævder Ernst saaledes i en stor Tale Retten til Arbejde; Folket skal ikke have Almisser tilkastet, men Samfundet skal skaffe Arbejde til enhver, der virkelig *wil* bestille noget. Det kunde godt have Adresse til Misforhold herhjemme.

— — — Det er uden Grund, hvis der rimpes paa Næse ad Ole Olsens Forfatterskab. Det er Film — men det er en af Nutidens — og Fremtidens — bedste Maader at faa Folk i Tale paa.

I Cirklen: Holger-Madsen som Urmageren Kurt i »Folkets Ven«. Han er Broder til Helten: Typograf Ernst, og er en pukkelrygget, svag Mandsling, som rives med af den tredie Broder, Smeden Waldo's stormende Vildskab; den Tanke slaar ned i Urmageren, at alt kunde blive godt, om man standede hele det forhadte Samfundsmaskineri ved simpelthen at tage et Hjul bort, og dette praktiserer han, da han forøver Attentatet paa Ministeren Nederst: Kamp i Forstæderne; en af de mange realistiske Scener i Filmen. Man ser Panserbiler kørt op og livlig Skydning fra Tage, Vinduer og andre Bagholder.

FOLKETS VEN

1. (Title) FRIEND OF THE PEOPLE
2. (credits)
- a. Ernst Struggler, typesetter ... Gunnar Tolnæs / Waldo Struggler, steelworker ... Svend Kornbech / Kurt Struggler, watchmaker ... Holger-Madsen / The Mother ... Clara Schønfeldt / Jonna, Waldo's wife ... Astrid Holm / Prime Minister Truchs ... Carl Lauritzen / Irene, his daughter ... Lilly Jacobsson / Editor Wender ... Frederik Jacobsen / Editor Hilling ... Adolf Jensen
3. The knowledgeable and politically interested typesetter Ernst Struggler, who is employed in the print works of the extremist paper *Fraternity*.
4. Editor Wender
5. (Article) WORKERS' DEMONSTRATION TODAY. At one o'clock the marchers will gather at the People's Park. At the meeting held by the so-called "People's Party" this afternoon, the steelworker Waldo Struggler, who shares our views, will be the first speaker. We should be most surprised if he doesn't have some harsh truths to tell the spineless and tame party leaders ...
6. Ernst's brother Waldo, of a rash and impulsive nature, blind in his hatred of established society.
 - 7. – Not one stroke more, chief. On a demonstration day, we stop work right on the dot.
 - 8. Their mother, an industrious working-man's widow, and her most difficult child, the sickly and fevered watch-maker Waldo Struggler.
 - 9. Mother, I often think that society is like a clock-work. All of us human beings are little cog-wheels, all interlocked with each other, and all contributing to keeping the machinery going.
 - 10. Waldo's abandoned wife, the gentle Jonna, and her children.
 - 11. – Waldo hasn't sent me any money the last few months.
 - 12. – Haven't I told you often enough that you have no business here?
 - 13. – Waldo, I have figured it all out now. There is a flaw in the clockwork called society. If only we find the flaw and correct it, we'll have the ideal.
 - 14. – What do you know of society? You, who doesn't know anything about the world and life than what you see from your window.
 - 15. – Aren't you going to the demonstration?
 - 16. – Do you really think that we'll get any influence except what we fight for?
 - 17. – Society should not be reformed through violence and brutality.
 - 18. Kurt's friend, watch-maker Sieverts.
 - 19. The leader of the governing party, Prime Minister Truchs, and his daughter Irene.
 - 20. – I know the Prime Minister personally. You see, I wind the clocks at his villa.
 - 21. – I will go and look in on my invalids at the paupers' hospital.
 - 22. – I still think I will go to the meeting and prevent Waldo from going too far in his reckless attacks on the established order.
 - 23. Hilling, the editor of the People's Party paper *The People*, directs the meeting.
 - 24. – What have we gained till now through what our leaders call prudent policy? Nothing!
 - 25. – You will do both my brother and the party a favour by not letting him speak.
 - 26. – Follow me. Let us go somewhere else, where they do not muzzle us.
 - 27. – Let the rulers know that they should be on guard!
 - 28. The police has called in the fire brigade to cool down the hotheads.
 - 29. – Revolution and upheaval does not make the world any better. It is the insistent power of ideas and the written word that is going to purify and ennoble society.
 - 30. The cunning and cowardly Wender always knows the right moment for a hasty retreat.
 - 31. – A cheer for our great purpose: To create a society where want and discontent are banished, and where anyone can attain the station to which his abilities qualify him.
 - 32. – There will always be a place open for you at my paper. You have great gifts, and I think that with us you will be able to let your ideas flow free.
 - 33. – The axe of vengeance has long lain at the foot of the tree. But now the time has come to chop down the old, rotten stem of society.
 - 34. (missing)
 - 35. – See how the rulers treat us, the people. Now the cup has run over, and we have only one thing to do: to take matters into our own hands.

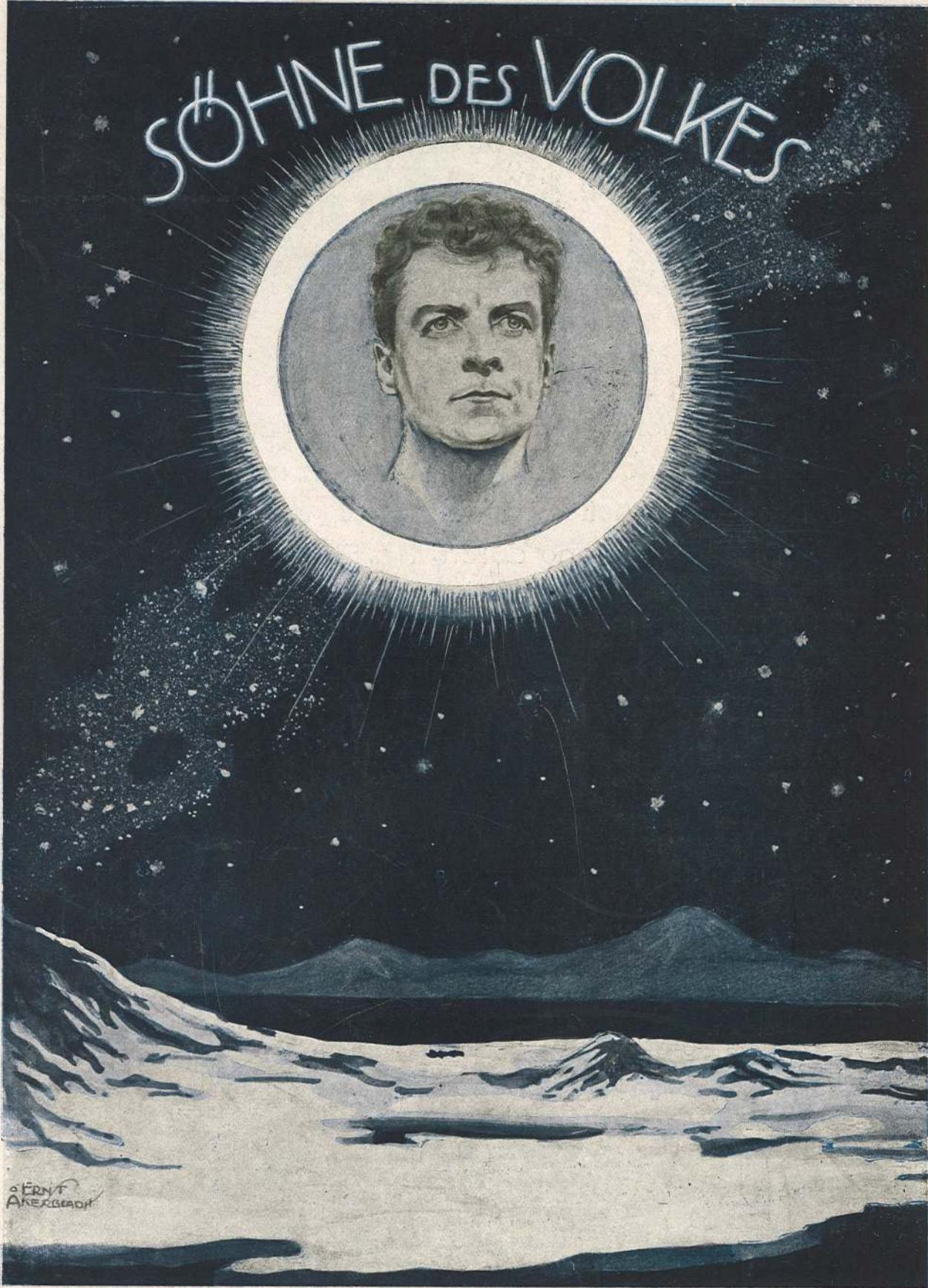
36. – Are you not ashamed, Waldo, to let a defenseless woman suffer because of your rage at the humiliation you so richly deserved!
37. – The editor wishes to see you.
38. – Please type-set this article. We're printing a special edition.
39. (**Article**) The lesson we can learn from today's events is, in brief, the following: By the path of law and legislation we achieve nothing. By violence and force – everything.
40. (**Article**) Nothing ... changed to: Everything / Everything ... changed to: Nothing.
41. – Ever since my husband fell into the clutches of Editor Wender and his gang, he's stopped working completely. Meetings and newspaper writing takes up all of his time, and he leaves me and the children in destitution.
42. The special edition of *Fraternity* creates a sensation.
43. (**Article**) ... and the outrageous fashion in which the authorities of the established order gag the mouths of our spokesmen shows clearly that the time has come for us to respond. The lesson we can learn from today's events is, in brief, the following: *By the path of law and legislation we achieve everything. By violence and force – nothing.*
44. – You're the one who has had the temerity to distort the content of the article. You're through here.
45. – I'm happy to leave, for I have never been in sympathy with you and your paper. But you should thank me, for I have prevented you from committing a fatal blunder.
46. – As fate would have it, I'm coming to you already today.
47. – The people needs a leader, a man with both a brain and a heart. I am old and weary. Do you, Ernst Struggler, have the courage and the strength to lead the people's cause to victory?
48. – I know I have the will. And I think I have the strength.
49. One year later. Ernst Struggler, who has taken over the editorship of *The People* after Hilling's death, has been elected to parliament by his party ...
50. ... and Irene Truchs has followed his career with interest.
51. (**Article**) PARLIAMENT TODAY. The leader of the People's Party, Editor Ernst Struggler, whose considerate and wise reformist policies has won him friends even in circles distant from him and his party, will propose a new bill during today's session. As far as we've been able to learn, it concerns ...
52. – Let me come with you to parliament today, Father.
53. (**Article**) ... and yet we are not discouraged by the fact that the revolutionaries have decided to form a new party with the revealing name "The Rebels", with Wender's paper *Fraternity* as their mouthpiece. *The People* will not change its course for that reason. We feel certain that we can reach our goals through legislation, and we have well-founded hopes that the governing party will listen to us. / Ernst Struggler
54. – I've read it, and I regard Ernst as a traitor to the sacred cause of the party.
55. – The mistaken assumption has been to regard the unemployment problem as a question of money. But the self-respecting citizen does not wish to accept alms, and those of weak character are demoralized by this sort of relief.
56. – Nonsense! More dole!
57. – Hang up my jacket.
58. – If only we were rid of Truchs, Ernst would soon realize that only through the politics of force is there anything to be won. But Truchs is a fox. He uses our phrases, but he does not mean them.
59. – Let it be the duty of the state to provide work for all those who are unemployed, so that every man may fulfill his obligations to society. That way, we abolish poverty instead of organizing it, as we do now.
60. – Even though I am in opposition to the party to which the last esteemed speaker belongs, I and my fellow party member would be delighted to support the proposed bill.
61. – Now I have it! I've found the flaw. And I'll be the one to save the suffering society.
62. – Your words were like they were spoken from my own heart.
63. The next day, Kurt carries out his plan.
64. – Let me set the Prime Minister's clocks today. I have a mission to carry out.
65. – So it was me, Kurt Struggler, who found the flaw and corrected it!
66. – The watch saved Father's life.
67. – Go, you miserable creature. For your brother's sake, I will spare you.
68. – I let him go. He did not know what he was doing. The unfortunate soul was Ernst Struggler's brother.

69. – You let the man go who could have been your father's murderer!
70. – It is done. I shot him straight through the heart.
71. – And now we must strike while the iron's hot. Let's go to Ernst at once. Time for him to show his true colours.
72. – Look at him ... my timid little brother. He was the one who cleared the biggest stone from our path.
73. – Your brother has committed a desperate act.
74. – I will go to your father at once and vindicate myself and my party.
75. – The Rebels have committed their first blunder. And it was my poor brother who acted for them.
76. – Kurt, how could you do it?
77. – Waldo said that Truchs was our worst enemy.
78. – Hide me, Ernst. Save me.
79. – I can only encourage you to do your duty. Like any law-abiding citizen, I deplore what happened.
80. At home.
81. – Between us the battle will be fought. And we shall see who will prove to be the stronger.
82. – Do you have the strength to lead the people's cause to victory?
83. – I cannot give up. My cause is just. Time will show that it is pregnant with victory.
84. Gloating
85. – Your son Kurt has been thrown in jail. He shot the Prime Minister.
86. – Editor Struggler.
87. – I had to let you know how deeply I deplore what happened. I will always be a staunch foe of all acts of violence.
88. – Don't expect me to believe that you knew nothing at all about your brother's plans.
89. – The assassination attempt has made Father hard and suspicious, but sooner or later he will realize that you cannot be blamed for this.
90. – Thank you for the confidence you show me, but I fear it will smear you in the eyes of your father. Between the two social classes to which we belong, there is a yawning abyss.
91. – Your mother has just had a severe nervous shock, and I fear she will not recover from it.
- a. – Go away! I have no use for a man who neglects his work at every opportunity.
92. – My poor boy ... my poor misguided boy!
93. Irene Truchs, who feels the deepest pity for Kurt, pays a visit to the jail one day.
94. – Both my father and I understand that you were only a unthinking instrument in stronger hands, and we forgive. Isn't there anything I can do for you?
95. – Tell Mother that I am so sad that I caused her grief. But at the time, I thought it was the only thing I could do.
96. – Go out in the kitchen. I think the children are hungry.
97. – I know you are fighting for a good cause, Ernst, and I feel that it holds the promise of victory. If Waldo's principles were to decide, the weak would suffer, and thousands of homes would be laid waste.
98. – All your son's thoughts concern you, and he asks that you do not wipe him from your heart.
99. – If they're hungry too, just let them go out in the kitchen.
100. – Make peace with Ernst, so that I can die in peace.
101. – For your children's sake, please let me help you.
102. – You here. So it's all a set-up.
103. – I should extend a hand to him who has sold himself and his convictions! ... No, Mother, you must not ask that of me.
104. – Truchs should learn what goes on behind his back.
105. (**Letter**) Your Excellency! You should ask your distinguished daughter where she spent the afternoon? Then perhaps you would learn ...
106. – You have said, Ernst Struggler, that there is an abyss between us! But I am willing to fill it up. I shall gladly throw all prejudice, my name, and my traditions into it!
107. (**Letter, continued**) Then perhaps you would learn that she – as she has done many times in the past – has paid a visit to Ernst Struggler's home. But perhaps you, like the widely praised popular tribune, believe that such a holy alliance is to your advantage. /

"Outraged"

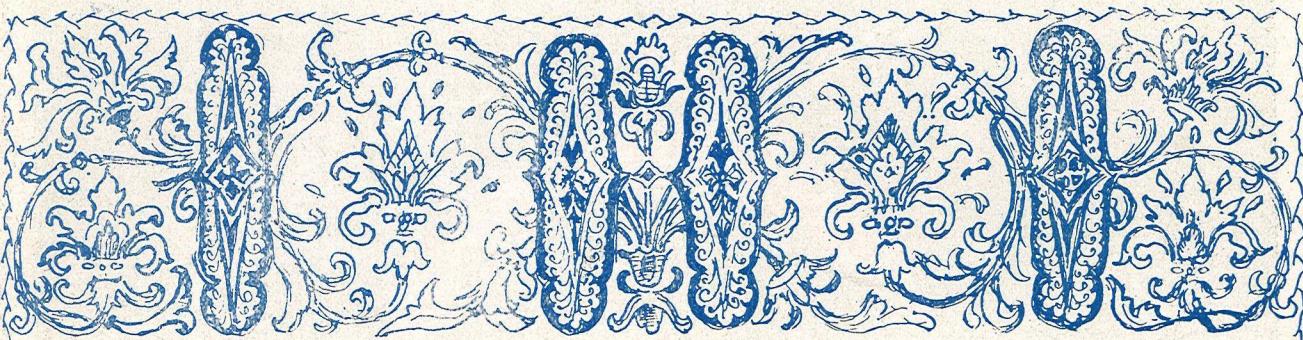
108. – Mama! Mama!
109. – I understand, Irene, that the day is fast approaching when you must choose between him, the stranger, and me.
110. – For me, there is no choice.
111. – Please Mother, help me from your Heaven in my struggle to lead our cause to victory.
112. Two weeks later.
113. (**Letter**) ... terribly unfortunate that the doctor doesn't even think that a stay in a sanatorium can help you. You must not worry about the future of your children. I promise you that I'll take care of the little ones and ensure that they get the best education possible. / Yours very sincerely, Irene Truchs
114. – I have decided to break with the past, and now you must decide whether I am to live my future life alone, or if I may stand by your side in the struggle for the cause of good.
115. – I am leaving you, Father, and I am going to marry the man I love. I do not wish to take anything with me from here. I am happy at the thought of the future that awaits me at his side.
116. – I do not condemn you, but your choice will make us strangers from each other.
117. Some time later. Ernst and Irene have married. After Jonna's death, they have adopted her children.
118. (**Newspaper headlines**) Ernst Struggler is joining the government. The renegade will be received by the king this morning. The Rebels are holding a protest meeting tomorrow at the People's Park.
119. (missing)
120. In the audience chamber.
121. The self-appointed leaders of the Rebels hold a meeting.
122. – Now the time has come for action. The martyr Kurt Struggler must be liberated, and the man who thinks himself "the friend of the people" must be overthrown.
123. – Your Majesty, when I accept to join the government, it is in order to be able to better serve the cause of the people and in the hope of thwarting the dangerous policy of violence advocated in some quarters.
124. – We human beings have no right to judge one another. The judgement is God's alone.
125. – We'll invite the traitor to participate in the meeting tomorrow. Let us see if he has the courage to face those he has betrayed.
126. – He won't come.
127. – I will come.
128. – I am always prepared to account for my actions.
129. – I know how to pay back your stuck-up brother.
130. Sleepless nights.
131. – Ernst, you acted the way you had to, and I thank you for it.
132. The big meeting.
133. (**Article**) The Rebel's Protest Rally. / At the big meeting announced for today by the revolutionary sections of the population, the new minister Ernst Struggler will speak. The authorities fear that the meeting will provoke widespread rioting, but following the wish of the minister, police and military will refrain from intervening. Nonetheless, we are inclined to believe that ...
134. – Don't worry about me. I have a clear conscience, and I fear no danger.
135. The Prime Minister decides to attend the meeting.
136. – I shall let the traitor speak. Let us see if he can clear himself.
137. – The entire struggle I have fought has been directed at demanding justice from the rulers and the powerful, and therefore I have never been able to deny our opponents justice and fairness.
138. – Down with the traitor!
139. – You may kill me, but you cannot force me to act against my convictions.
140. – Down with the renegade who has sold himself by marriage to our worst enemies.
141. – That man is lying. Let me speak!
142. – I have not given my daughter to Ernst Struggler. He has taken her from me, and she has become a stranger to me, since she left my house, her family, and her rank.
143. – Let us not waste time with words. No, forward to action, comrades. Follow me, and we will liberate the martyr to our great cause!
144. – But now I feel I must say that I am proud this man is my son-in-law. He has been an

- unselfish leader to the people and a devoted friend to society.
145. – I'll fetch a little device I have built. With it, we can level the traitor's house in an instant.
146. – I want no part of it. I only want to open the the prison gates for my unfortunate brother.
147. – Is it really necessary to remind you of the great social advances the people has made in just a few years?
148. – How dreadful were not the conditions of the children of working women?
149. – But now we have municipal shelters.
150. – Think of how schooling used to be ...
151. – ... and how it is now.
152. – Before, the children of the city had to spend their summers in cramped courtyards ...
153. – ... but now ...
154. While Ernst tries to make his audience realize their errors, Waldo and his followers storm towards the prison.
155. – Let me in, or I'll force my way in!
156. – We want you to hand over my brother. If you refuse, you'll have to face the consequences.
157. – Your request will be met.
158. – Get the police!
159. – The mounted police will be called out.
160. – You have driven him to his death, you and the unjust society you serve!
161. – No, it is you and your foolish mates who must take the blame. Read this letter your brother wrote before he took his own life.
162. (**Letter**) Dear Waldo! I have made my . I can see now that Ernst is right when he claims that blood and violence does not make a better society. In my memory, I have relived our happy childhood years. Do you remember how often would gather us children around her and read from the Bible ...
163. (**Letter continued**) She imparted the great Master's words to us: Children, love one another. And she taught us to keep in mind that we human beings should be wary of judging each other. Judgement is God's alone.
164. (**Letter continued**) Anyone in whose heart the memory of a mother still lives, desecrates that memory if he does something of which he knows she would not approve. And it is the thought of what I have done that drives me to my death. May you reach the same realization before it is too late. Kurt.
165. – At four-thirty, the villa will blow up.
166. The defeated.
167. – The artless words my brother wrote in the hour of his death has taught me that we have failed. We have sought to tear down instead of building up, and we have branded the man who has been the people's friend and society's benefactot with the name of traitor.
168. – How endlessly sad and hopeless was not the life of the old and worn-out in earlier times ...
169. – ... but in our day ...
170. – Our home has been destroyed.
171. – Follow me, and see how far your fellows have gone in their desperate hate of society.
172. – Let me tell you with what dreadful things you are threatening humanity.
173. – If you do not yourselves extinguish the blaze you have lit, we shall face the horror of civil war, war between countrymen, between brothers.
174. – No good thing grows from blood and violence. A society can only be built on Law and Justice.
175. – Forgive me my error, Ernst, and I will strive with all my soul and all my ability to make amends for the wrongs I have done to you and to society.
176. – I know how great a responsibility I have for what happened, and I accept my punishment.
177. – Let us on this spot that still bears witness to the evil forces that have been abroad, promise each other that in the future we will peacefully and in concord devote ourselves to the tasks that will bring us closer and closer to our great goal: the ideal society.
178. After the storm.
179. – Ernst! In the fate of you and your brother, I see a happy omen of the end of the age of error and discord.
180. THE END

PROBLEM FILM VON OLE OLSEN
UND
SOPHUS MICHAELIS

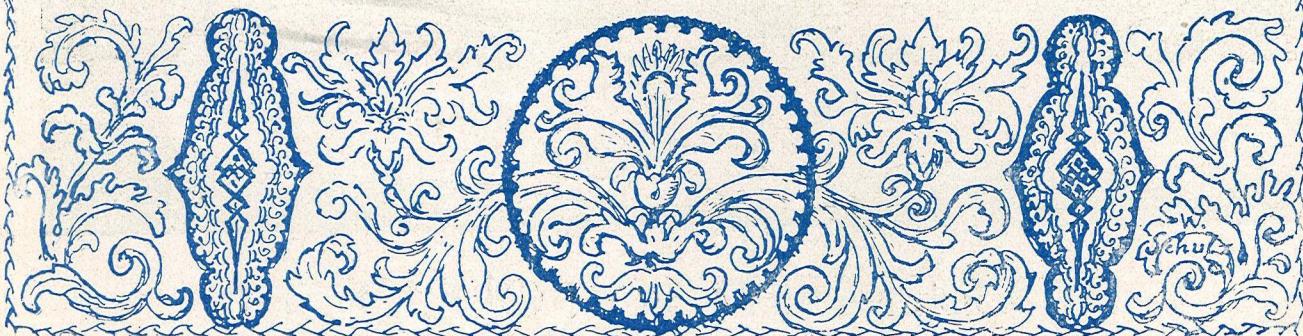
Falken Van

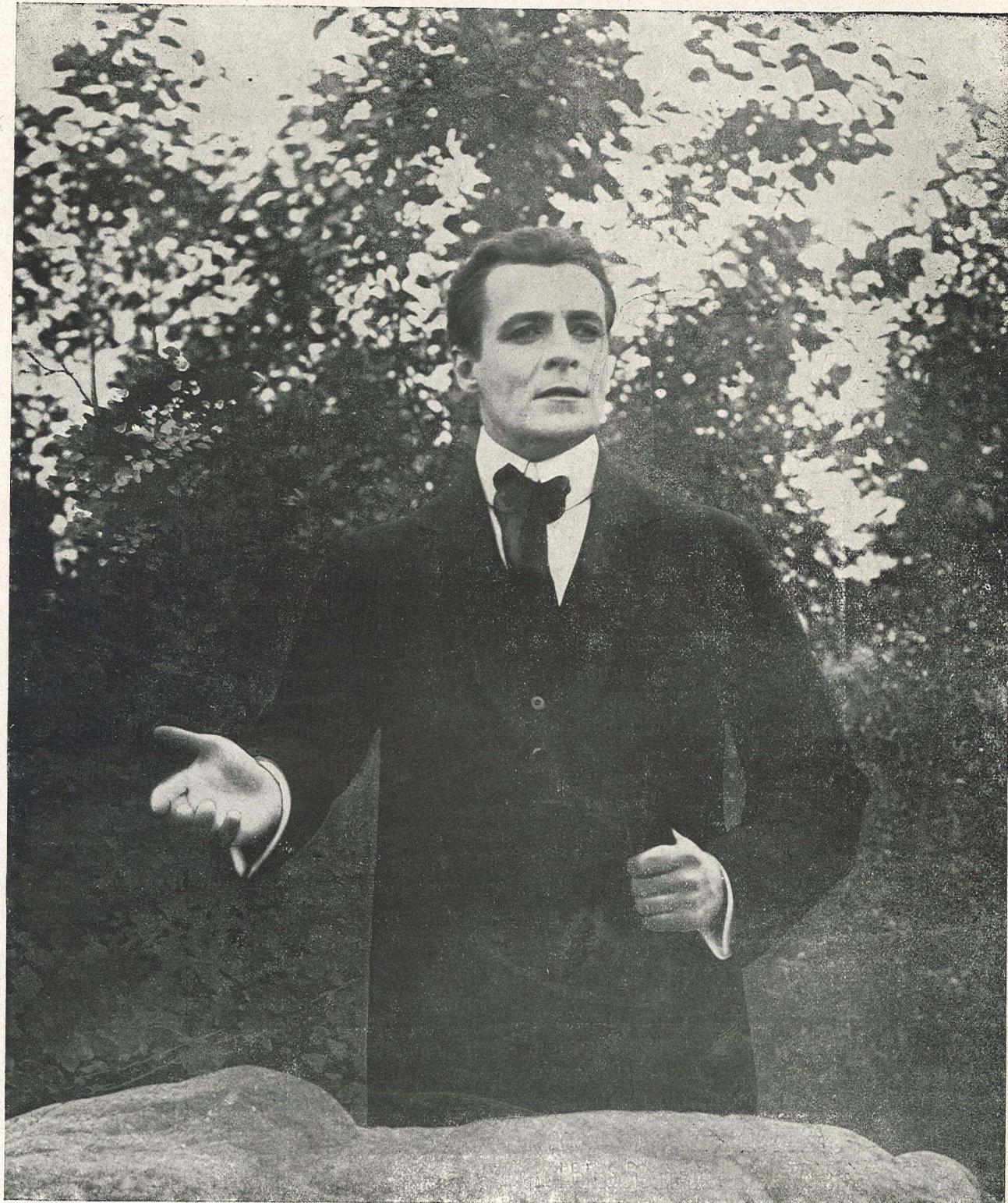

Eiswüsteine'n — — der Oede düstre Schwere,
Ein Himmel, der im Winterhauch ersiarri,
Der Menschheit Jammer und die ganze Leere,
Die der Erlösung durch den Frühling harri.

Da gehst Du auf, Vollender der Versöhnung,
Du, der Du gegen Chaos kämpfst und Nächts,
Der Du den Haß zerbrichst und die Verhöhnung,
Des Göttlichen, o Bringer Du des Lichts!

Nun schmilz, o Eis, nun funkelt auf, ihr Sterne,
Ein Strahlenwunder ist der Welt gesandt!
Es segnet uns der Zukunft goldne Ferne,
Und Licht und Dunkel reichen sich die Hand!

Prolog.

Am Amboss steht der Schmied, den schweren Hämmer
Zum Schlag erhoben, dass er dröhnend hallt
Das Eisen stöhnt in purpurrotem Jammer,
Und aus der Tiefe schrillt's: Gewalt! Gewalt!

„Gewalt!“ so spricht der Schmied mit bösem Sachen,
„Das Recht der Faust! Ein Narr ist, wer sich scheut!
Den Funken will zur Höhe ich entfachen,
Damit die Welt im Brände sich erneut!

Gewalt! Das ward das Lösungswort der Zeiten,
Da kühn das Volk sich seine Rechte nahm
Da stürzten der Tyrannen Herrlichkeiten,
Da wurde selbst des Ew'gen Allmacht lahm!

Gewalt! Nun hauche Deinen Feuerodem
In meine Adern! Noch ein einz'ger Schlag--
Dann steigt aus der Vergangenheiten Brodem,
Ein Vogel Phönix, der verjüngte Tag!“

Hoch hebt der Schmied zum zweiten Mal den Hammer--
Doch er erbebt und lässt ihn fallen nicht--
Denn hingehaucht erscheint in wildem Jammer
Der ganzen Menschheit leidendes Gesicht!

„Schlag' zu!“ So sprechen diese dunklen Sterne.
Zerschmeiß' re mich, Du Folzer, wenn Du's kannst!
Erfülle nun die Nähe und die Ferne
Mit der Zerstörung Glut, auf die Du sannst!

Doch kannst Du's nicht, so lass Dir eines sagen.
Gewalt ist Torheit und Gewalt ist Schuld!
Die Schöpfung ward in sieben Weltentagen,
Und alles Daseins Wesen heißt: Geduld!

Geduld! Wenn nicht vor Deinen trüben Blicken
Das Große sich zu Großem fügt im Sturm,
Geduld! Sieh, wie in fausenden Geschicken
Zum Falter wird manch unscheinbarer Wurm.

Geduld! Wenn auch von Euren hohen Zielen
Nicht alles sich erfüllt in heiterm Glanz!
Du fragst der Sehnsucht Bürde mit so Vielen--
Doch was zerstört, wird niemals wieder ganz!

Geduld! Zu Deiner Rechten steht der Friede,
Zu Deiner Linken gähnt der Menschheit Grab--
So spricht die Stimme zu dem tollen Schmiede,
Und der erhobne Hammer sinkt herab.

Doch wie er schaut und starrt, von Grau'n umfangen,
Da schreitet einer aus der Nacht hervor,
Ein König, doch nicht in des Purpurs Prangen,
Ein König in des Lichts gewölbtem Tōr.

„Sieh her--“ der Schmied hebt seine schweren Lider
Und biegt geblendet sich vom Amboss fort--
„Sieh her! Auch Deine Seele kennt mich wieder;
Du bist der Irrtum -- und ich bin das Wort.

Das Wort, das vor dem Werden war der Dinge,
Das Wort der Wahrheit, das noch nie genarrt,
Zum Werke sprach am Anfang ich: Gelinge!
Und was Du heut zerstören willst -- das ward!

Es ward, um durch Aeonen zu entfallen
Den Keim, den es in seiner Seele frug
Und, wenn vollendet der Gesetzewalten,
Vom Erdendasein aufzustehn zum Flug.

Tor, der Du glaubst, das mit des Hammers Schwere
Die Welt gezwungen wird in freie Bahn.
Was Du erstreichst, das ist des Chaos Leere,
Was in Dir lebt, das ist des Blinden Vahn!

Gewalt, in wessen Fäusten sie auch hebe
Ihr blutig Haupt, dient immer nur der Nacht.
Ersehnst Du Dir die Freiheit? Nun so gebe
Als erstes Opfer ihr den Hang zur Macht!

So lerne Schmied, dass nur auf Friedenswegen
Der Mensch zu der Vollendung Gipfel geht!
Nur auf des Geistes Waffen ruht der Segen,
Der sieghaff über Deinem Scheitel steht.

So wisse auch, was Du in wildem Irren
Erreichen wolltest durch Zerstörung, Tor,
Das hob das Wort aus der Geschichte Wirren
Zur Sonne eines neuen Tägs empor.

Das Volk stieg auf zu freiem hohen Fluge,
Am Steuer steht der selbstgewählte Mann!
Auch der Geringste noch geht mit im Zug
Und schreitet durch Gerechtigkeit hinan.

Hörst Du mich Schmied, nun schüre Deine Flammen,
Hörst Du mich wohl -- nun ziehe aus zum Raub --
Da bricht der Diener der Gewalt zusammen --
Und all sein böses Tun verrümft im Staub.

Marie Luise Droop

OLE OLSEN

E·I·N·F·Ü·H·R·U·N·G

Seit mehr als vier Jahren windet sich die Welt in den Zuckungen eines alle bisher gekannten Dimensionen weit übersteigenden Krieges. Wellen des Hasses, der Erbitterung und einer alle sittlichen Elemente zersetzenden Zerstörungswut fegen über die Menschheit dahin. Die Kriminalität wächst überall, die Jugend verroht, die Bande, die Mensch an Menschen knüpfen, lockern sich. Es wäre Torheit, wollte man sich diesen Zeichen der Zeit gegenüber blind und taub stellen. Daß es dahin kommen mußte, sind die unabwendbaren Folgen der ungeheuren und tief beklagenswerten Suggestion, in der die Menschen heute mehr denn jemals beharren, daß nämlich das Glück des einen durch das Glück des anderen ständig bedroht sei, und daß der ohne Gnade totgeschlagen werde, der nicht selbst totschlägt. Diese Lehre, zum System erhoben, durch Scheinbeweise aus der Naturwissenschaft belegt, wandert einem blutigen Schatten gleich von Land zu Land, von Herz zu Herz, und in seinem Gefolge schreiten die zahlreichen, furchtbaren Diener des Todes. Wie ist es doch töricht zu glauben, daß die Drohung, die dem Menschen erwächst, vom Menschen ausgeht? Seit wann vernichtet sich die Art durch ihresgleichen? Das ward erst Wahrheit am verirrtesten, unseligsten und höchstentwickeltesten Geschöpf der Erde, am Menschen. Gewiß, auch Löwen streiten sich zuweilen um ihre Beute und um ihre Gefährtin. Wann aber hätten die Großkatzen aufeinander systematische Jagd gemacht, wann hätten sie ihre Krallen ineinandergeschlagen, als würden sie von der rasenden Begier beherrscht, ihre ganze Rasse aus dem großen Register der Natur zu löschen? Was die Menschen tun, erinnert an die Geschichte von den heiligen Alligatorentiechen der Inka, wo diese Tiere, zu Hunderten nebeneinander lebend, tatsächlich nur existierten, indem sie sich gegenseitig zerrissen. Den Alligatoren blieb nur die Wahl zwischen dem Hungertode und der Rassenvernichtung, die Menschen aber haben die ganze Erde für sich, und es hat sich bisher noch für jede friedlich lebende Gemeinschaft ein Weg zu gemeinsamer Erhaltung gezeigt.

Auf das Evangelium des Hasses folgt das Evangelium der vernichtenden Tat, auf

den Blutrausch und das Fieber der Völkervernichtung die zersetzenden Prozesse im Staat. Ob diese sich nun als Anarchie der Besitzlosen oder als allgemeine Kriminalität darstellen, sie entspringen, in welcher Form sie auch auftreten, doch der gleichen Wurzel und gehen zum gleichen Ziel. Und das Ziel ist: Chaos. Chaos aber bedeutet die Rückkehr zum Uranfang, die Verneinung des Fortschritts, die Verneinung des Seienden selbst, das unbarmherzige Nichts. Ein Nirvana, durch das der Rauch einer unendlichen Zerstörung geistert, eine Öde, die über Leichenfeldern thront.

Ist es das, was wir uns in jahrtausendlangen Entwicklungsschmerzen erkämpft haben?

O nein, die Mission und das Wesen der Menschheit heißt auch heute noch: Duldung und Verständnis. Das sind die beiden Engel, die am Tore der Verheißung stehen. Homo sum! Nil humani a me alienum puto!

Ja, meine Freunde, Verstehen und Duldung sind die Säulen, auf denen das ganze Staatsgefüge lastend ruht. Wolle man diese Säulen zerbrechen, was bleibt? Das blinde Hetzen des einen gegen den anderen, das Angebertum, die brutale Herrschaftsucht der einzelnen Klassen, Schichten, Individuen, der Krieg in der Nation, die Brandfackel in der Heimat.

Und dennoch haben wir diese Haupttugenden des Bürgers immer alle geübt, sind wir uns überhaupt darüber klar geworden, daß es ohne sie ein freies, stolzes Bürgertum nicht gibt? Daß Intoleranz und Selbstgenügsamkeit alle Samen der Zwietracht säen und letzten Endes schuld sind, wenn Bürger und Bürger sich in harter Ablehnung gegenüberstehen, weil sie ein Geringes ihrer politischen Überzeugung oder verschiedenartigen Befähigung äußerlich trennt? Denn tiefer als aller Streit ruht und behauptet sich die Einheit aller derer, die auf einem Boden erwachsen und diesen Boden mit ihrer Liebe und ihrem Blute düngten. Nur die Beschränktheit eines hassenden Geistes schafft Gegensätze da, wo keine sind.

Den Krieg haben wir mit allen herrlichen Friedensgebäuden, Zusammenkünften und schönen Reden nicht verhindern können. So wollen wir denn wenigstens aus der Weltendämmerung die

Grundlagen erretten, auf denen ein Wachsen und Gedeihen der Menschheit überhaupt nur möglich ist, den disziplinierten, von Fortschritt zu Fortschritt stetig aufsteigenden Staat, in dessen fest umgrenzten Rahmen die Menschen nicht in Haß, sondern in gegenseitigem Verstehen und in weiser Duldung ihrer Eigenarten friedlich nebeneinander leben.

Die Wege zu einer solchen viele Wunden heilenden inneren Aussöhnung zeigt der zweite Problemfilm Ole Olsens, der unter dem Zeichen des Eisbären den leuchtenden Spuren des „Himmelsschiffs“ folgt. War jener Film eine Mission des Völker-Friedens, so ist dieser das hohe Lied der staatlichen Einheit, des in sich gefestigten, reifen, seiner Verantwortung bewußten Bürgerstums. Er trägt, vielleicht unbewußt, vielleicht beabsichtigt, wie auf einem schimmernden Banner die Worte voraus: Keine Parteien mehr, die sich befehdend und hassen — — nur Menschen noch, die sich lieben!

Drei Parteien ringen in dem Film miteinander Tradition, Fortschritt und Anarchie. Fast scheint es, als gewinne die düstere Gewalt die Oberhand. Aus seinen unterirdischen Höhlen wird der Abschaum der Großstädte an den Tag gespien, Wogen brudermörderischen Hasses rasen blutig über die Straßen, Barrikaden türmen sich empor, unschuldige Opfer fallen, und aus dem wilden tobenden Rhythmus eines allgemeinen Untergangs hallen Schillers kraftvolle Worte warnend zu uns hinüber:

Weh, wenn sich in dem Schoß der Städte
Der Feuerzunder still gehäuft,
Das Volk zerreißend seine Kette,
Zur Eigenhilfe schrecklich greift!

Da zerret an der Glocke Stränge!
Der Aufruhr, daß sie heulend schallt
Und, nur geweiht zu Friedensklängen,
Die Lösung anstimmt zur Gewalt.

Aber in der Stunde der Gefahr siegt der fest mit den Füßen im Wirklichen und Gegebenen ruhende Fortschritt, über die Gewalt triumphiert das Recht, über den Gewaltmenschern der Edelmensch, über den Fürsten der Nacht der alleinige Glückbringer, der Friedensbote, der König des Lichts.

Und er kann siegen, weil die Tradition in der ruhigen, klaren Erkenntnis, daß es keine abgeschlossene Entwicklung, kein Stillestehen, keine tote Vergangenheit gibt, rückhaltlos in ihm aufgeht, sich ihm in einer Liebe vermählt, die aus tiefstem Verständnis für seine Notwendigkeit aufblüht.

Auch die Zukunft wurzelt in der Vergangenheit, doch ist „Wandelung“ das Schicksal aller Schöpfung,

und kein unbarmherziges Schicksal fürwahr; denn verloren geht nichts, was sich aus dem Staube des Gewesenen in die leuchtende Bahn des ewig Werdenden erhebt. Nur muß das Werdende sich nicht in qualvollen Wirbeln drehen, es muß dahin fluten wie ein starker, stolzer, seines Wertes und seiner Aufgaben mächtig bewußter Strom.

Der Problemfilm „Söhne des Volkes“ ist der erste große politische Film, vielleicht das erste große politische Werk überhaupt, und er tritt in dem Augenblick vor die Rampe, wo die Menschheit sich in aufdämmerndem Schrecken bewußt wird, daß vor ihren taumelnden Füßen sich ein Abgrund aufgetan hat. Die „Umstürzler“, die an Hunderten von Orten der Erde gleichzeitig geheim oder offen ihre Hände gegen die friedliche und geordnete Gemeinschaft des arbeitenden

und Werte schaffenden Bürgertums erheben, mögen sie zwischen zwei keuchenden Atemzügen eine kleine Zeitspanne lang stille werden, so still, daß das feine zarte Klingen einer fernsten Zukunft bis in ihre verblendeten Herzen dringt. Wenn dann die Hände, die zerstören wollten, sich in dem ersten keimenden wundersamen Instinkt des Schaffenwollens regen, so hat das bewegliche Bild mit leuchtender Tat bewiesen, daß es wahrhaft eine Weltmission und eine beglückende, herrliche, zu hohen Zielen hinweisende Daseinsberechtigung hat. Denn in diesem Film wird auch der Arbeiter zum Bürger, und um alle Menschen zieht

sich der fernste, unverrückbare, beglückende Kreis. Recht gegen Gewalt, so nannte Ole Olsen seinen Film, als er mit mir zum ersten Mal davon sprach. Ich habe versucht, in Vorstehenden das wiederzugeben, was er selbst mir über seine Schöpfung und deren Ethik gesagt hat. Das war vor etwa acht Monaten.

Inzwischen ward, was damals nur Idee war, als fertiges, in sich abgeschlossenes Werk vollendet. Dank sei daheran dieser Stelle auch Sophus Michaelis, der Ole Olsens' gedanklicher Schöpfung und der von ihm entworfenen Fabel des Films die Lichter seiner reichen Phantasie kunstvoll hinzufügte!

PERSONEN

Hellmuth Streiter	Gunnar Tolnaes
Waldo Streiter	Svend Kornbeck
Oskar Streiter	Holger-Madsen
Geheimrat Hartwig	Carl Lauritzen
Angelika Hartwig	Lily Jacobsson
Iwan Straßki	Frederik Jacobsen
Franz Herwald	Adolf Jensen

Spieleitung: HOLGER-MADSEN.

Mitglieder der Traditionspartei,
der Volkspartei und der Umstürzler,

DIE HÄNDLUNG

In der Obhut einer gütigen Mutter aufgewachsen sind die drei Brüder Hellmuth, Waldo und Oskar Streiter zu den tiefsten Gegensätzen herangereift, die Menschen trennen können. Waldo Streiter ist ein herkulisch gebauter Mensch mit jähzornigem Temperament, überschäumender Kraft und zügellosen Instinkten, eine Gewalt natur, ein Charakter, der hart und wild ist wie das Eisen, das sich täglich unter seinen Schmiedefäusten auf dem glühenden Amboß trotzig windet.

Waldo verachtet die Bücher; un geordnet durch Geist und Wissen lodern die primitivsten Begriffe und die heißen Triebe halber und wirrer Erkenntnisse hinter seiner niedrigen Stirn.

Hellmuth ist still und ernst. In ihm ist alles gemäßigt durch einen klaren, weitschauenden, alle Gebiete umfassenden und niederzwingen-

den Intellekt. Jede freie Stunde gehört seinen geliebten Büchern, Büchern sozialer, staatswissenschaftlicher und nationalökonomischer Prägung, zu deren vollem Verständnis er sich mit unerschütterlicher Geduld durchringt. Auch er ist ein Mensch der Tat, ein Mann, dessen Wollen den erobernden Funken geistigen Heldentums umschließt. Er ist Typograph, und wie seine Hand die Buchstaben ordnend fügt, aus zusammenhanglosen Zeichen unablässig Logik und Sinn formend, so ordnen sich auch in seinem Geiste alle Wünsche und Einfälle unter der zügelnden Macht einer großen Idee.

Er hat ein Ziel, das er mit wachsender Intensität und mit der ganzen Glut seines Herzens verfolgt, das Ziel ist das Glück der Allgemeinheit, das Ziel ist die Aufklärung, die Läuterung und die höhere Entwicklung des Volkes, das er auf die Bahn eines freien, starken und selbstbewußten Menschentums führen möchte.

Ganz anders ist der dritte der Brüder, der Uhrmacher Oskar Streiter, der, ein armer Krüppel, in einem Zustande seltsamen und fast mystischen Grübelns lebt. Da er die Blicke der Menschen fürchten gelernt hat, verläßt er selten das kleine Heim. Er sieht das Leben durchs Fenster, sieht es weit und fern, zu einfachsten Begriffen zurück geführt, ab hängig von Dingen und Momenten, die in Wahrheit nur winzige Schrauben im ungeheuren Uhrwerk der Schöpfung sind.

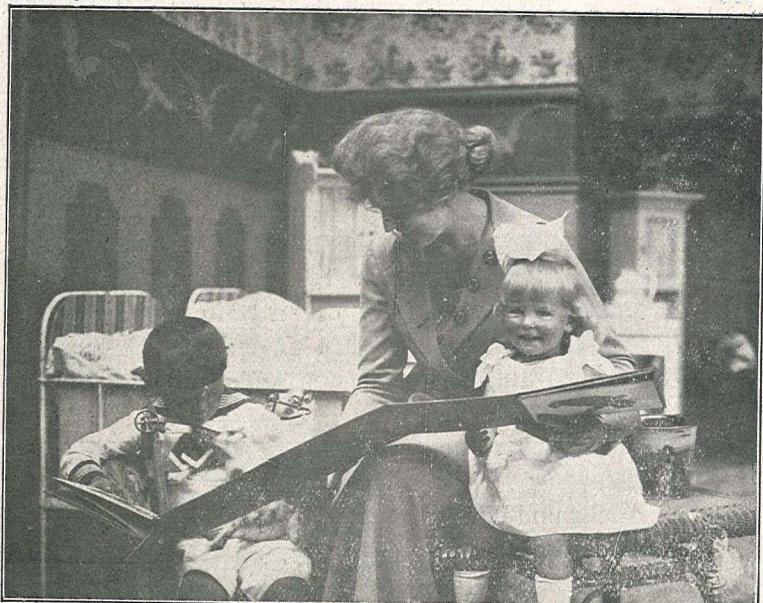
Weil zwischen Waldo und Hellmuth sehr häufig heftige Diskussionen über den Wert und Unwert eines Gedankens entstehen und diese beiden nur in ihrem Sinne bewegen, wie sie der Welt und der Menschheit helfen können, der eine auf dem Wege der Gewalt, der andere auf dem Wege des Rechts, hat Oskar einsehen gelernt,

dab in der Schöpfung ein Fehler sein müsse, und daß man diesen Fehler nur zu finden brauche, um das Uhrwerk in Gang zu setzen und die Menschheit zu erlösen. Wo ist das Rad, das zu langsam oder zu schnell arbeitet, dessen Feinmechanik in der Gesamtrotation der Kräfte nicht genügend ausbalanziert und ausgefeilt wurde?

Die Kluft, die zum tiefen Leidwesen der Mutter zwischen ihren beiden Söhnen gähnt, erweitert sich, als bei einer Protestversammlung Waldo für gewaltsame Mittel eintritt und Hellmuth seines Bruders unreife Ideen in seiner ganzen erschreckenden Tragweite darlegt. „Ihr seid Sozialisten der Negation, Instrumente der Vernichtung und des Rückschritts“, ruft Hellmuth Waldo und seinen Anhängern zu, „auch der Sozialismus steht im Gefüge der Gesellschaft, auch die Demokratie ruht im Wesen des Staats. Wer die Axt gegen das eine erhebt, zerschlägt auch das andere. Ich

Die Hauptdarstellerin: LILY JACOBSSON

bin ein Sozialist des Rechts, der Aufklärung und des vernünftigen Denkens! Alle zerstörende Tat führt hingegen zum Chaos des Uranfangs zurück. Wollt ihr sinken, Männer der Arbeit? Ich denke — nein! Steigen wollt ihr und steigen sollt ihr über die Staffel des Bürgertums hinaus bis zu den höchsten Stellen des Reichs empor.“

Waldo muß mit seinen Gefährten den Demonstrationsplatz verlassen, er fordert mit seinen aufrührerischen Reden die Polizei heraus und muß sich schließlich vor dem Strahl einer plötzlich anrückenden Feuerwehrspritze in die Redaktion der „Brüderschaft“ flüchten, bei der Hellmuth als Setzer tätig ist. Die „Brüderschaft“ steht unter der Führung des Sozialrevolutionärs Iwan Straßki, der es, obwohl er auch zu den Aufrührern zählt, doch verstanden hat, sich rechtzeitig zurückzuziehen. Als Held der Feder hat jedoch Iwan Straßki nichts eiligeres zu tun, als die Ergebnisse des heutigen Tages in die Lehre zu fassen: „Durch Gesetze erreicht man nichts, mit Gewalt alles.“ Hellmuth, der diesen Artikel zum Glück erhält, stellt die Worte „alles“ und „nichts“ um. Die Zeitung erscheint, findet das Wohlwollen der Regierung und erntet den wütenden Protest der Umsturzpartei. Hellmuth muß seine Stellung verlassen und wird nunmehr Redakteur des sozialistischen Blattes „Das Volk“, in welcher Stellung er bis zum Reichstagsabgeordneten heraufrückt.

Als solcher findet er mit seinen stets in kraft-

voller Weise vorgetragenen klugen und gütigen Anschauungen das Interesse Angelika Hartwigs, der Tochter des Führers der Traditionspartei. Er hat das junge Mädchen schon einmal vor der Verunglimpfung wütender Demonstranten bewahrt, und als sie ihm daher nach einer besonders erfolgreichen Parlamentsrede dankbar die Hand drückt, ist sie ihm keine Fremde mehr. Seine Beziehungen zu ihrem Vater, die trotz der politischen Meinungsverschiedenheiten der beiden Männer durchaus freundliche und achtungsvolle sind, werden jedoch in unversöhnlicher Weise abgebrochen, als Oskar Streiter, durch die Irrlehren seines Bruders Waldo verführt, bei einem Besuch die Pistole gegen Hartwig richtet in der Meinung, daß Waldos Lehren durchdringen würden, wenn nur dieser Mann aus dem Wege geräumt sei. Nach dieser furchtbaren Tat flüchtet sich Oskar zu Waldo, der den „Tyrannenmörder“ voll Jubel empfängt, aber Oskars Hoffnung, bei Hellmuth Schutz zu finden, ist trügerisch, denn der Mann, der sich als wahrer Volksfreund fühlt, begreift, daß das Evangelium der Gewalt gegen die Interessen der gesamten Menschheit streitet, und er versagt seinem Bruder daher den Schirm, den dieser von ihm erhebt. Er hält es vielmehr für seine Pflicht, ihn der Polizei auszuliefern und sich vor dem Führer der Traditionspartei, den nur ein Wunder vom Tode errettete, zu rechtfertigen. Oskar wird zu langer Gefängnisstrafe verurteilt und gelangt erst in der

Stille seiner Zelle zur Einsicht des Verbrecherischen seiner Tat. Waldo sagt sich ganz von seinem Bruder los und gründet die Umsturzpartei der „Unterdrückten“, während Hellmuth seinem Ziel immer näher rückt und schließlich Mitglied des regierenden Kabinetts wird. Er vermählt sich mit Angelika Hartwig, die um des geliebten Mannes willen den Vater verläßt. Inzwischen haben die „Unterdrückten“ immer mehr Unruhe unter die niedrigsten Schichten des Volkes gesät. Sie rufen eine große Demonstrationsversammlung im Volkspark ein und fordern Hellmuth Streiter auf, den Verrat, den er durch sein Eintreten in die bürgerliche Regierung am Proletariat begangen hat, zu rechtfertigen. Hellmuth, der auch diese Schar Verzweifelter nicht fürchtet, sagt sein Erscheinen zu. Unter allgemeiner Spannung wird die Versammlung, zu der sich Tausende und Aber-tausende eingefunden haben, eröffnet. Während sich anfangs die Fäuste in den Taschen ballen, als Hellmuth Streiter das Wort ergreift, entspannen sich die Gesichter bereits nach den ersten Minuten seiner Rede; denn was er sagt, wirkt so zündend, so überzeugend, daß es scheint, als würde dieser Führer, der in jeder Faser ein Mann und ein König ist, unsichtbare, schimmernde Netze der Güte und der Menschenliebe über die Demonstranten der Gewalt und der Anarchie. Er schildert, wie die Zustände früher gewesen seien, und wie sie sich heute unter der tätigen Mitwirkung aller sozial Empfindenden entwickelt hätten. Waldo und seine nächsten Freunde sehen ein, daß sie in Begriff sind, die Herrschaft über die Masse zu verlieren, etwas Außerordentliches muß geschehen, um die verlorene Macht wieder zurück zu erlangen. Die „Unterdrückten“ stürmen zum Gefängnis, um Oskar Streiter, den Freiheitskämpfer und „Tyrannenmörder“ zu befreien. Aber nicht alle folgen dem tollen Schmied. Eine Schar Fanatisierter eilt vielmehr zur Villa Hellmuth Streiters, um an dem Menschen, dem sie mit den Waffen des Geistes unterlegen sind, niedrige Rache mit den Waffen der Gewalt zu nehmen. Sie stürmen das Haus, zerbrechen in wilder Wut alle Möbel und sprengen die Villa schließlich mit Aerolit in die Luft. Erst im letzten Moment gelingt es Angelika und den Kindern durch die Fenster unter Todesgefahr zu flüchten, während das treue Mädchen die Polizei alarmiert.

Inzwischen hatte Waldo im Gefängnis erfahren müssen, daß sein Bruder seinem unseligen Dasein mit eigener Hand ein Ende gesetzt hat, weil er einsehen lernte, daß er sich über die

Sphäre eines armseligen Freyers nie hinaushob, und daß der Märtyrerschein, mit dem Waldo ihn bekränzte, eine Lüge war, wie alles andere, was ihn zur Tat trieb.

Waldo blickt in die Leidenszüge seines toten Bruders, der durch seine Schuld diesen Weg des Irrtums und der Finsternis gegangen ist, und seine stolze Seele bricht zusammen. Während berittene Polizisten die Brandstifter und Auführer vor sich her jagen, kehrt der Schmied, ein Geschlagener, zu seinem Bruder zurück. Er findet ihn auf den Ruinen seines Heims, wie er auch das große Unglück seines Lebens in Segen verwandelt; denn auf die brennenden Trümmerhaufen weisend, führt er die Volksmassen, die ihm gefolgt sind, im Geiste in die Periode furchtbarer Bürgerkriege zurück, da sich die Hand des Bruders gegen den Bruder erhob und der Aufruhr Brandfackeln der Zerstörung von Haus zu Haus trug. Still senken sich die Stirnen der Zuhörer, Scham und Schmerz brennt in den Seelen dieser Menschen, die jetzt erst begreifen, an welchem Abgrund sie standen. Hellmuth Streiter aber findet eine Heimat im Hause Geheimrat Hartwigs, der den Schwiegersohn nun erst mit befreitem Herzen begrüßt. Als die Sonne an diesem schicksalsreichen Tage ihre letzten Strahlen zur Erde schickt, stehen zwei Menschen Hand in Hand auf einem Altan und schauen herab zur Welt, die zu ihren Füßen einschlummert. „Ich hatte heute Nacht einen Traum,“ sagt die Frau zu ihrem Gatten, „und er erscheint mir sehr rätselhaft, jetzt aber glaube ich ihn zu verstehen.“

Durch eine öde Gegend zogen Menschen, deren dunklen Weg Fackeln erhellten, und Du tratest ihnen entgegen. „Wohin schreitet ihr, und was sucht ihr in der Finsternis dieser Stunde? fragtest Du sie. Sie antworteten Dir: „Das Königtum des Lichts!“ Da rissest Du ihnen die Fackeln aus der Hand. Dein schwarzer Mantel fiel zurück und Du standest im strahlenden Weiß.“ „Folgt mir, ihr Freunde und Brüder! Dahin will ich euch führen; denn ich bin der König des Lichts.“ Lächelnd neigt sich Hellmuth zu Angelika nieder: „Siehst Du nicht auch allzu Hohes und Herrliches in mir, mein Liebling? Sie schüttelte den Kopf. „Ich sehe auf Deinem Scheitel die unsichtbare Krone, und ihre Strahlen treffen mich und alle, die nicht verblendet sind, mitten ins Herz!“ Sohn des Volkes! Du bist der König im neuen Reich, im Reich des Geistes, des Wissens und des Vollbringens!

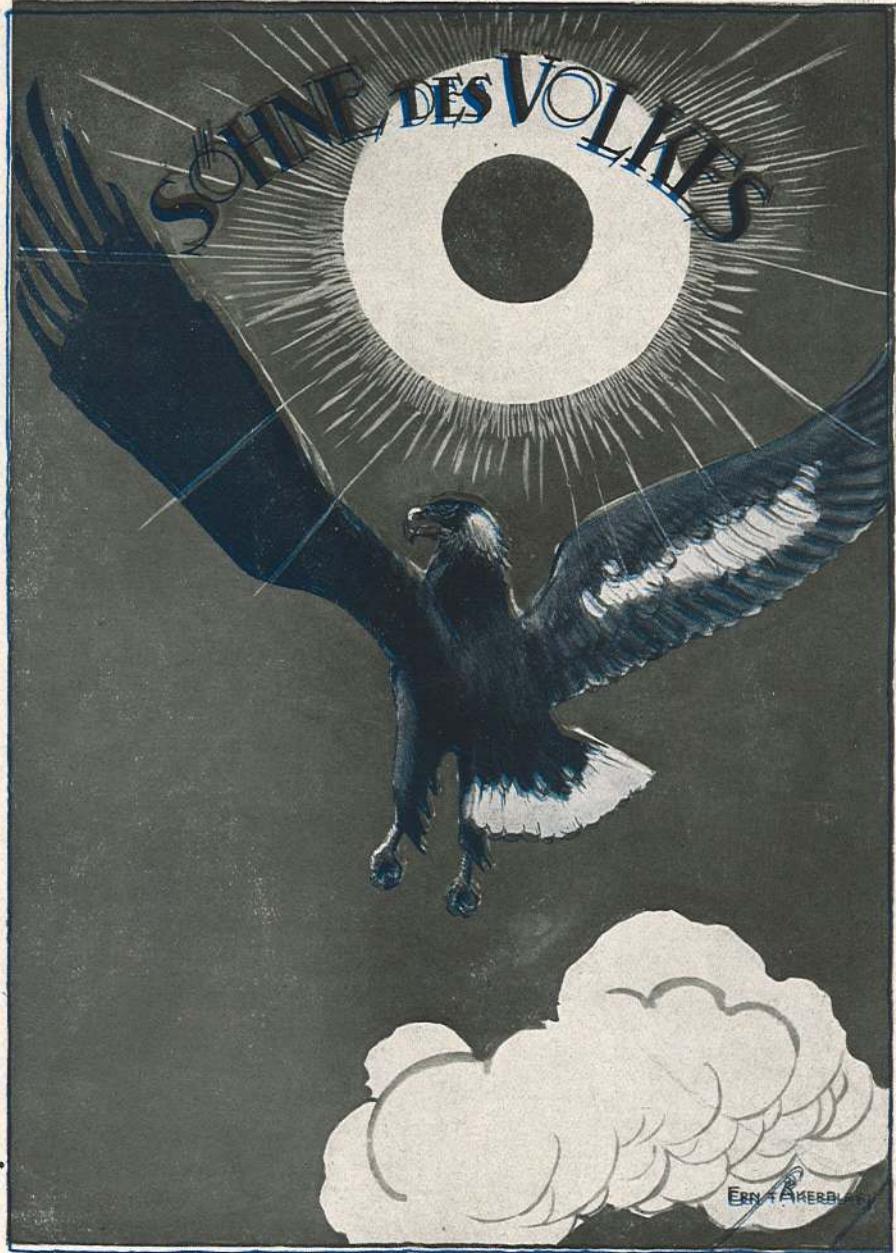

Die Umstürzler

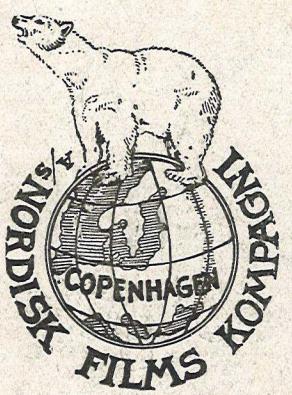
Das Werk der Umstürzler

Auf Flügeln ruhend, die im Glanz sich baden,
Das Haupt gekrönt, im Aug' ein stolzes Licht,
So spinnst Du einen sonnengoldnen Faden,
Der unzerreißbar alles Sein umflieht.

Söhne des Volks, des Frühlings ganze Milde
Tragt Ihr hinauf in weltenweitem Flug –
Hoch über Euch erschählen die Gefilde.
Und unter Euch versinken Lug und Trug.

NORDISK FILM

BUCH- U. KUNSTDRUCKEREI
RICHARD FALK, BERLIN W 66
LEIPZIGER STRASSE NR. 115/16